~~Archief~~ ~~[illegible]~~ | 1 t/m 118

jaarverslagen 1928.

386

~~[illegible]~~

~~1 t/m 380 A~~

467.   Aruba, 24 April 1929.

n 3.

In vervolge van d.z. schryven dd. 10 dezer No. 422, heb ik de eer Uwe Excellentie hierby bel[illegible] bieden bylagen 6 en 7 e[illegible] der vergaderingen van den [illegible] jaar 1928, als bylagen [illegible]et beheer en den staat [illegible] over het jaar 1928.

De Gezaghebber,

[signature]

Jaarverslag 1926

Begrootingen 1928

1

467.

Aruba, 24 April 1929.

n 3.

In vervolge van d.z. schryven dd. 10 dezer No. 422, heb ik de eer Uwe Excellentie hierby beleefd aan te bieden bylagen 6 en 7 en afschrift-notulen der vergaderingen van den Politie-Raad over het jaar 1928, als bylagen van het Verslag van het beheer en den staat van het eiland ARUBA over het jaar 1928.

De Gezaghebber,

Aan Zyne Excellentie

Den Gouverneur van Curacao.

<u>Curacao.</u>

1

Vergadering van den Raad van Politie Op Maandag den 16n Januari 1928.

Aanvang 7.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig de Heeren:

J.F.Quast, Gezaghebber-Voorzitter

J.H.Eman, Lid en

H.Oduber, Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen. Hieraan voldaan zijnde, en niemand bezwaren tegen de nutulen hebbende, worden ze als goedgekeurd onderteekend.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat deze vergadering belegd is om het Ontwerp-Begrooting van Inkomsten voor 1929 voor dit eiland hetwelk het lid Eman ter bestudeering is toegezonden,in behandeling genomen.

Hij vraagt of het lid Eman in eene algemeene beschouwing wil treden alvorens het Ontwerp post voor post wordt behandeld. Het lid Eman geeft op deze vraag een ontkennend antwoord, maar zegt tevens dat nu er zooveel geld in de kas van het eiland vloeit, hij hoopt,dat het Hoofdbestuur nu wel aan Aruba zal willen geven,wat het toekomt.

Verder stelt hij voor het Ontwerp aan te nemen zooals het ter tafel gebracht is,hij kan zich met het geheel vereenigen.

De Voorzitter hierop antwoordende zegt,dat dat voornemen bij het Hoofdbestuur ligt en dat hij,Voorzitter,zich met het voorstel van het lid Eman vereenigen kan.

De begrooting wordt hierop in haar geheel aangenomen zooals zij ter tafel is gebracht.

De Voorzitter vraagt het lid Eman of hij het een of ander voor te stellen of te bespreken heeft,waarop deze een ontkennend antwoord geeft.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende,sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en onderteekend in de Vergadering van Maandag den 30n Januari 1928.

De Voorzitter	De Landraad	De Secretaris
w.g.J.F.Quast	w.g.J.H.Eman	w.g.H.Oduber

voor afschrift

De Secretaris,

H.Oduber

23

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 30n Januari 1928
Aanvang 7.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig de Heeren:

J.F.Quast,Gezaghebber-Voorzitter,

J.H.Eman,Lid en

H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen. Hieraan voldaan zijnde en niemand ennig aanmerking daarop gemaakt hebbende,worden deze notulen als goedgekeurd onderteekend.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat de zitting belegd is om ingevolge art.6 van de Kiesverordening,de lijsten der kiezers op te maken. Hierna wordt overgegaan tot het maken van bedoelde lijsten.

Deze lijsten worden door den Raad opgemaakt met een aantal van twee honderd en een en twintig kiesbevoegden.

Besloten wordt,dat gemelde lijsten zullen worden afgekondigd, aangeplakt en gedurende veertien dagen ter inzage van belanghebbenden, overgelegd ten kantore van den Gezaghebber,zooals bepaald bij art.6 van bovengemelde kiesverordening.

Vervolgens wordt de huwelijksbus opengemaakt en bevonden in te houden een bedrag van fl. 116.465,welk bedrag aan het Bestuur der Armenkas alhier,zal worden afgegeven.

Het lid Eman, na het woord gevraagd en bekomen te hebben zegt, dat hij eenige inlichtingen verlangt,naar aanleiding van wat de Voorzitter bij de behandeling van het Ontwerp begrooting van uitgaven voor het dienstjaar 1929,aangaande de vacature Wever gezegd heeft,n.l. dat er geen persoon gevonden kon worden,die zich de benoeming tot landraad zou laten welgevallen.

Dat spreker eenige dagen geleden uit de courant gelezen heeft dat een lid der Tweede Kamer bij de behandeling van de Begrooting voor Curacao opgemerkt heeft,dat terwijl aan de landraden op de Bovenwindsche eilanden het gebruik in den Raad,van de Engelsche taal wordt toegestaan, een landraad op Aruba,die de landstaal in de Raad had willen gebruiken, zulks niet werd toegestaan.Spreker wenscht van den Voorzitter te vernemen,naar aanleiding van het gezegde in de Tweede Kamer,of hij zijn standpunt hieromtrent blijft handhaven.

De Voorzitter hierop antwoordende zegt, dat hij nog steeds het- zelfde standpunt inneemt als toen.

Het lid Eman hierop aan het woord zegt, dat indien het gebruik van de landstaal door de landraden in den Raad wordt toegestaan er wel de een of ander geschikt persoon, die de Hollandsche taal niet kent, zich voor dit ambt beschikbaar zal stellen. Verder dat hij weer moet terug- komen op wat hij reeds in dezen Raad gezegd heeft, omtrent de houding van de dd. Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, van Eps, die op een avond vergezeld van zijn echtgenoote gegaan is naar een zeker hutje aldaar in bijzijn van zijn echtgenoote iemand als getuige in een straf- zaak te hooren; dat die ambtenaar het vertrouwen van het publiek ten eenenmale mist en dat hij moet blijven aandringen op diens overplaatsing van het eiland. Dat hij voorts van meening is dat het Ambt van Notaris niet gecombineerd mag zijn aan de betrekkingen van Ontvanger-Ambtenaar van het Openbaar Ministerie.

De Voorzitter hierop antwoordende zegt, dat de heer van Eps goed staat aangeschreven bij zijne chefs en dat bij scheiding van de betrek- kingen van Notaris en Ontvanger-Ambtenaar van het Openbaar Ministerie, deze scheiding niet alleen ten opzichte van den tegenwoordigen titularis gelden zal.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord ver- langende, sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de vergadering van Dinsdag den 7n Februari 1928.

De Voorzitter	De Landraad	De Secretaris
w.g. J.F. Quast	w.g. J.H. Eman	w.g. H. Oduber
voor afschrift	voor afschrift	voor afschrift

De Secretaris,

H. Oduber

4

Vergadering van den Raad van Politie op Dinsdag den 7nFebruari 1928

Aanvang 7.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig de Heeren:

J.F.Quast,Gezaghebber-Voorzitter,

J.H.Eman,Lid en

H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen. Hieraan voldaan zijnde en niemand eenig aanmerking daarop gemaakt hebbende,worden deze notulen als goedgekeurd onderteekend.

Hierop brengt de Voorzitter ter tafel het Ontwerp keur van den (7n Februari 1928) houdende heffing van een opslaggeld van goederen, welke op den Gouvernementssteiger op Aruba overnachten.

De Voorzitter vraagt het lid Eman of hij zich met het Ontwerp vereenigen kan.Het lid Eman antwoordende zegt,dat hij zich daarmee volkomen vereenigen kan; dat hij van opinie is dat het ontwerp de goedkeuring van ieder weldenkend mensch verdient. Het is een feit,dat het verkeer op den steiger zeer belemmerd wordt door het niet met bekwamen speed vervoeren van de daarop geloste goederen;hij heeft het meermalen ondervonden. Deze ongewenschte toestand wordt geschapen doordat de invoerders hunne trucks dagelijks aan de Arend Petroleum Maatschappij alhier verhuren en eerst na 5 uur 's middags,wanneer deze trucks vrijkomen,een aanvang maken met het wegvoeren van hun ingevoerde goederen. Hij is van meening dat de onderhavige keur een eind aan den wantoestand maken zal.Hij wil hopen,dat bij het Bestuur bij het ontwerpen van den keur geen gedachte voorgezeten heeft eene nieuwe belasting te heffen.Hij is voor de aanneming van het ontwerp.

De Voorzitter zegt hierop,dat hier volstrekt geen sprake is van eene belasting.De strekking van de keur is alleen het verkeer op den steiger te bevorderen en ook om den steiger te bevrijden van overbelasting

Het ontwerp-keur wordt vervolgens aangenomen.Het voorstel van den Voorzitter om den keur reeds daags na de vergadering af te kondigen, om reden hier een spoedeischend geval aanwezig is, wordt aangenomen.

Aan de beurt van de behandeling is het Ontwerp-keur,houdende vaststelling van een tarief van loon,reis-en andere kosten voor de Rooimeesters op Aruba.

De Voorzitter vraagt het lid Eman of hij zich ook met dit Ontwerp vereenigen kan. Het lid Eman antwoordt, dat waar er geen tarief van loon enz. voor de Rooimeesters hier bestaat, het zeer wenschelijk is zoo'n tarief in het leven te roepen. Hij wenscht van den Voorzitter te vernemen wat voor maatstaf hij genomen heeft voor het bepalen van het tariefbedrag voor het rooien in de Oranjestad en het le district.

De Voorzitter antwoordt, dat hij het bedrag vastgesteld bij P.B. 1892 No.5 overgenomen heeft. Het lid Eman zegt hierop, dat z.i. dat bedrag te laag is voor den tegenwoordigen tijd, daar de loonen voor welk arbeid ook hier sinds verbazend de hoogte zijn ingegaan. Vroeger werden de Gouvernements gronden op Aruba verkocht tegen tien, later twintig cent per M^2. Nu moet men f.2.50 per M^2 betalen. Hij is van oordeel dat het tarief bedrag op niet minder dan fl. 15.- gesteld kan worden en doet een voorstel in dien zin.

De Voorzitter zegt, dat hij bij het ontwerpen van de keur het loon van fl. 10.- een billijke vergoeding achtte. Dat hij nader inzien ook denkt dat het bedrag te laag is; de verordening van 1892, P.B. No5 is werkelijk verouderd. Hij heeft geen bezwaar het voorstel van het lid Eman over te nemen.

Vervolgens wordt het Ontwerp-keur aangenomen door den Raad, met dien verstande evenwel, dat het tarief bedrag voor het rooien in de Oranjestad en het le district in fl. 15.- gewijzigd zal worden. De Voorzitter stelt voor alvorens deze keur af te kondigen, daarop de goedkeuring van Z.E. den Gouverneur aan te vragen.

Aldus wordt besloten.

Op de vraag van den Voorzitter aan het lid Eman of hij het een of ander voorstel te doen heeft, antwoordt hij over de Politie te willen spreken.

Nadat de Voorzitter hem het woord verleend heeft zegt hij, dat het een onloochenbaar feit is, dat het Politietoezicht al eenigen tijd in de Oranjestad verre van voldoende is. In de Oranjestad zijn maar 4 agenten gestationeerd, dat is veel te weinig. Het is hem bekend, dat er onder de bewoners van de Oranjestad in dat verband groote ongerustheid bestaat; zij achten zich zeer onvoldoende beschermd. Gedurig komen er nu vechtpartijen, zelfs bloedige vechtpartijen voor. Er wordt hier zeer veel misbruik van sterken drank gemaakt; het gevolg hiervan is, dat groote wanordelijkheden gepleegd worden. Hij herhaaltdat er groote ongerust-

heid heerscht onder de bevolking.Het is zeer goed te begrijpen,dat het Bestuur thans moeilijk liefhebbers vinden kan voor de betrekking van agent van Politie.De belasting is te weining.Hij is van oordeel,dat zoo het inkomen van de agenten verhoogd wordt,het Bestuur makkelijk gegadigden voor de betrekking vinden zal.Hij stelt daarom voor dat de Raad Z.E. den Gouverneur telegrafisch dringend verzoekt de salaris van de politieagenten op Aruba tte verhoogen.

De Voorzitter antwoordende zegt,dat werkelijk het politietoezicht in de Oranjstad,-hij zal zich alleen bepalen tot de Oranjestad,alhoewel ook toegegeven moet worden dat ook in de buitendistricten meer agenten van politie moeten zijn-zeer onvoldoende is:vier agenten alleen kunnen, hoe goed zij ook hun best doen,de orde er niet in houden.Het is hem ook bekend,dat er ongerustheid onder de stadsbevolking heerscht.Vier agenten alleen zijn niet bij machte goed over de publieke veiligheid te waken; de beschermen van de eigendommen van de bevolking is aan zoo'n gering aantal agenten zeer slecht toevertrouwd.De wanordelijkheden die thans, dat het politietoezicht onvoldoende is,voorkomen,zijn legio.De bepalingen vande politiekeur o.a. worden op een schromelijke wijze met de voeten getrapt.Er wordt door de straten in dolle vaart gereden met motorrijtuigen, onbevoegden treden als bestuurders op;na zons ondergang wordt zonder licht gereden;kris en kras rijdt men door voor het verkeer met voertuigen afgesloten straten.Gisteren is hem een klachte bereikt,dat men thans meer en meer de Nassaustraat,een der voornaamste straten hier,als publieke secreet gebruikt.Meer en meer wordt het hier een Janboel en dat alleen omdat er zoo goed als geen politietoezicht is.De agenten zijn steeds in dienst,d.i.ze krijgen geen vrij van dienst,omdat geen enkel gemist kan worden.Hij exploiteert de agenten,maar dat kan niet anders,zoolang er maar vier agenten aanwezig zijn.Hij vreest,dat het indien het nog lang duurt,voor hij de beschikking krijgt over een voldoend aantal agenten,de losbandigheid onder het volk zoodanig toegenomen zal zijn,dat het de politie moeite kosten zal,die weer uit te roeien.De Procureur-Generaal heeft hem agenten toegezegd;hij vreest echter dat indien geen verandering komt in hun inkomen,de vreugde,wanneer het de Procureur-Generaal gelukken mocht liefhebbers te vinden om als agenten op Aruba op te treden,van zeer korten duur zijn zal.Immers zullen dezen kort na hun komst hier ondervinden,dat zij moeilijk van hun tegenwoordig inkomen bestaan kunnen.Ook

7

zullen ze tot de wetenschap komen, spoedig genoeg, dat zij gemakkelijk bij de Arend Petroleum Maatschappij minder afmattend werk kunnen bekomen, tegen veel betere betaling. Ze zullen dan spoedig den dienst verlaten en zullen wij weer tot deze ongewenschte toestand terugkeeren. Slechts wanneer het Gouvernement er toe overgaat de agenten hier een betere betaling te bezorgen zullen wij de beschikking over het noodige aantal agenten bekomen en ook behouden. Hij kan zich echter niet vereenigen met het voorstel van het lid Eman dat de Raad zich telegraphisch tot den Gouverneur wendde. Hij stelt voor om den Gezaghebber-Voorzitter op te dragen onder toezending van een extract uit de notulen waar de politiekwestie besproken wordt Z.E. te verzoeken den agenten van politie op Aruba om de hiervoren uiteengezette reden een verhoogd inkomen toe te leggen.

Het lid Eman vereenigt zich met dit voorstel en aldus wordt besloten.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende, wordt de vergadering door den Voorzitter gesloten.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de vergadering van Maandag den 13n Februari 1928.

De Voorzitter	De Landraad	De Secretaris
w.g. J.F. Quast	w.g. J.H. Eman	w.g. H. Oduber

voor afschrift

De Secretaris,

[signature]

8

Vergadering van den Raad van Politie op Maandag den 13n Februari 1928

Aanvang 7.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig de Heeren:

J.F.Quast,Gezaghebber-Voorzitter

J.H.Eman,Lid en

H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen.Hieraan voldaan zijnde en niemand eenig aanmerking daarop gemaakt hebbende,worden deze notulen als goedgekeurd onderteekend.

Vervolgens zegt de Voorzitter dat deze zitting belegd is om de opgemaakte lijsten van kiezers ingevolge art.18 van de verordening van 1869 No.24 af te sluiten en vast te stellen en stelt voor zulks te doen,vermits er tegen deze lijsten geen bezwaar is ingebracht.

Dien overeenkomstig wordt besloten dat de lijsten met een aantal van twee honderd en een en twintig kiesbevoegden opnieuw zullen worden afgekondigd als bij art. 8 der gemelde verordening is voorgeschreven.

Hierop vraagt de Voorzitter het lid Eman of hij het een of ander voor te stellen of te bespreken heeft,waarop deze een ontkennend antwoord geeft doch den Voorzitter verzoekt,om zoodra hem antwoord op het door dezen Raad voorgestelde schrijven aan Z.E.den Gouverneur betreffende de Politie aangelegenheid zou hebben bereikt,zulks ter kennis van den Raad te willen brengen.

De Voorzitter hierop antwoordende zegt aan deze wensch van het lid Eman tegemoet te zullen komen.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende,sluit de Voorzitter de vergadering.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en onderteekend in de vergadering van Woensdag den 7n Maart 1928.

De Voorzitter	De Landraad	De Secretaris
w.g.J.F.Quast	w.g.J.H.Eman	w.g.H.Oduber

voor afschrift

De Secretaris,

[signature]

9

Vergadering van den Raad van Politie op Woensdag den 7n Maart 1928
Aanvang 3 uur 's namiddags.

Tegenwoordig de Heeren:

J.F.Quast,Gezaghebber-Voorzitter,

J.H.Eman,Lid en

H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vórige vergadering voor te lezen. Hieraan voldaan zijnde, en niemand eenig aanmerking daarop gemaakt hebbende worden deze notulen als goedgekeurd onderteekend.

Hierop wordt ter tafel gebracht het ontwerp keur van den 7n Maart 1928,houdende wijziging van de keur van den 7n Februari 1928,houdende heffing van opslaggeld van goederen welke op den Gouvernementssteiger op Aruba overnachten.

De Voorzitter vraagt het lid Eman of hij zich vereenigen kan met de voorgestelde wijzigingen,waarop deze een bevestigend antwoord geeft. Het Ontwerp keur wordt vervolgens door den Raad aangenomen.

Het voorstel van den Voorzitter om de keur,om reden hier een spoed-eischend geval aanwezig is,dadelijk na afloop der zitting af te kondigen, wordt ook aangenomen.

Niets meer te verhandelen zijnde en niemand meer het woord verlangende, wordt de vergadering door den Voorzitter gesloten.

Aldus voorgelezen,goedgekeurd en onderteekend in de vergadering van Vrijdag den 21n December 1928.

De Voorzitter	De Landraad	De Secretaris
w.g.J.F.Quast	w.g.J.H.Eman	w.g.H.Oduber

voor afschrift

De Secretaris,

J Oduber

10

Vergadering van den Raad van Politie op Vrijdag den 21n December 1928.
Aanvang 7.30 uur 's avonds.

Tegenwoordig de Heeren:

I.Wagemaker,Gezaghebber-Voorzitter,

J.H.Eman,Lid en

H.Oduber,Secretaris.

De Voorzitter opent de vergadering en verzoekt den Secretaris de notulen van de vorige vergadering voor te lezen,die ongewijzigd worden goedgekeurd en gearresteerd.

Daarop neemt de Voorzitter het woord en zegt:

Mijne Heeren!

Nu ik op dit oogenblik mijn intrede in Uwen Raad doe en krachtens mijn ambt geroepen ben om als Voorzitter aan Uwe vergaderingen en werkzaamheden leiding te geven,meen ik goed te doen U in het kort uiteen te zetten de hoop die mij vervult en de wenschen die ik koester omtrent het tot meerderen bloei brengen van het Bestuurs-ressort mij toevertrouwd, middels eendrachtige en krachtige samenwerking met Uwen Raad.

Als eerste beginsle neem ik aan dat alle zaken het publiek belang rakende door Uwen Raad moeten worden overwogen en beslist.

Om ten deze met vrucht te kunnen werkzaam zijn,acht ik het absoluut noodzakelijk dat wij elkander met welwillendheid en goed vertrouwen tegemoet treden en die gevoelens in de vergaderingen immer bestendigen.

Scherp hebben wij toe te zien dat in den Raad het persoonlijke van het zakelijke blijve onderscheiden.Met ernst en opgewektheid zetten wij de schouders onder de gemeenschappelijke taak die ons wacht,een taak die mij,den korten tijd die ik nog maar in Uw midden verkeer,reeds is gebleken een zware te zijn.Vele en groote vraagstukken vragen dringend onze belangstelling,om slechts enkele te noemen: den deplorabelen toestand van de wegen,de drinkwater voorziening,de agrarische aangelegenheden enz. Laat ons het schoone devies van:Eendracht maakt macht" nimmer uit het oog verliezen.

Ik wil U onmiddellijk erbij verklaren,dat ik ten deze hoopvol ben gestemd,Met dank mag ik hier memoreeren de welwillendheid waarmede de ambtenaren en particuliere ingezetenen mij zijn tegemoet getreden.

Wenschen werden reeds geuit,bezwaren voorgebracht,goede en welgemeende raad mij gegeven.En allerwege trof mij in het byzonder de groote

11

liefde die U voor Uw eiland heeft. Voor goeden raad, eerlijke kritiek en billijke verzoeken uit het midden van Uw college zoowel als daarbuiten, houd ik mij immer aanbevolen.

Het spijt mij dat mijn afgetreden collega Quast hier niet aanwezig is om als Voorzitter in Uw midden afscheid te nemen. Ik wil hem nochtans van deze plaats nog eens een hartelijk afscheid toeroepen.

De omstandigheden waren hem de laatste jaren verre van gunstig. Een groote economische opleving eenerzijds en de gevoerde bezuinigingspolitiek anderzijds, deden de toestanden in versnelde tempo achteruit gaan, wwartegen over hij voor het grootste deel machteloos stond. Thans nu de omstandigheden hem gunstiger zouden zijn, moet hij het werk aan anderen overlaten. Het ga hem goed op zijn verdere levensweg. En hiermede mijne heeren, aanvaard ik mijn taak.

Hierna vraagt het raadslid J.H.Eman het woord, die de volgende rede uitspreekt.

Mijnheer de Voorzitter,

Hier geldt geen subjectiviteit doch wel het releveren van een feit wanneer ik zeg dat het presideeren van deze gewichtige vergadering ter behandeling van onze begrooting door een nieuwen Gezaghebber-Voorzitter, de vervulling is van een collectieven wensch der bevolking van dit eiland. Sedert lang geleden is aan deze wensch om een nieuwen Gezaghebber zoowel door de officieele spreekbuis als door de Vox Populi uiting gegeven, totdat er eindelijk onverwachts door de hand der Voorzienigheid in den vorm van een Ministerieele beschikking gehoor is verleend aan het dringend kloppen en klemmend schreeuwen om de verlangde verbetering, of eigenlijk verlichting.

Laat ons geen oude koeien uit de sloot halen, maar de dooden laten rusten en dus de talrijke redenen tot de gewezen ontevredenheid niet opnoemen, trouwens, de meest lijdelijke gevoelens hadden steeds deze geuite verontwaardiging ten grondslag gelegen, zelfs op prikkelbare momenten, dat als toppunt van verdrukking, de heiligste burgerrechten op dit eiland, op weergalooze, willekeurige wijze in deze beschaafden tijd door het afgetreden autocratisch bestuur, ontkend werden.

Men denke, dat een eigenzinnig, negeerend bestuur voor ieder weldenkend en gevoelig burger, grievend en stuitend moet zijn en hem het geestelijk bestaan bitter en onverdragelijk maakt wanneer het hem niet makkelijk is het dierbaar plekje hem als Godsschepsel aangewezen tot ver-

12

blijfplaats,te verlaten.Vergeven maar niet vergeten,vertrouwen wij, dat het Hoog Bestuur in den vervolge met toenemendheid nauwer ter harte zal blijven trekken het lot van dit eiland;als het met dezen stap van de benoeming van een nieuwen Gezaghebber,blijk had gegeven van voornemen te zijn.Aldustten aanzien van het verleden,richten wij heden onzen kinderlijken dank tot den Almachtige en onzen eerbiedigen dank tot onzen Minister der Kolonien voor de ons gedane rehabilitatie en de verbetering van de verhouding tusschen ons en de Vertegenwoordiger van onze geliefde Koninging Wilhelmina,dochter van onzen onvergetelijken grooten Held,de opheffer der slavernij,Z.M.Koning Willen den Derden.

Nu ten aanzien van ons tegenwoordig Bestuur,nog niet eens een week oud,kan er bij de bevolking natuurlijk alsnog geen indruk,althans van vasten aard,zijn opgewekt,echter op grond van gedachtenwisseling tusschen mij in mijne hoedanigheid als Vertegenwoordiger van dit volk en den HoogEdelGestrenge Heer Wagemaker,den tegenwoordigen Gezaghebber van dit eiland,meen ik niet voorbarig te zijn door mijne mede landgenooten te feliciteeren met de wisseling van het Bestuur en hen de verwachting doen koesteren,dat de economische,sociale,zedelijke en verdere belangen dezer gemeenschap,in handen van den tegenwoordigen Gezaghebber best vertrouwd zijn.

Met harten vreugde heb ik uit den mond van Z.H.E.G.gehoord, hetgeen ik zoo innerlijk gewenscht had voor mijn geboorteplaats,dat hij met oprechtheid en activiteit trachten zal voor de economische gang van dit eiland den weg schoon te houden,terwijl door hem maatregelen genomen zullen worden tot verbetering der plaatselijke aangelegenheden,als stads- en buitenwegen,reiniging van straten,irrigatiewerken, openbare gezondheidsdienst,straatverlichting,Loodswezen,aanvulling van Bestuurs personeel,publieke orde en veiligheid,vast hechten van den band tusschen volk en overheid enz.,aldus van dezen tegenwoordigen desolaten boel een welgeordende Maatschappij te maken.

Ik wil hopen,dat bij de uitvoering van dit prijzenswaardig ideaal-voornemen van den tegenwoordigen Gezaghebber,Z.H.E.G.den Almachtige op de handen zal hebben en dat door den Raad hem de volstrekte medewerking verleend zal worden,terwijl in het bijzonder van ieder ingezetene op de meest spontane en oprechte wijze.

13

Ten slotte wil ik den hartelijken wensch uitspreken voor den besten welvaart der familie Wagemaker op dit eiland en dat haar de on-

eindelijkste gastvrijheid aangeboden zal worden uit onze Maatschappelijke samenleving.

Aan de orde is thand het 1e punt van de agenda: behandeling begrooting van uitgaven voor 1930.

Bij punt 5a 1e afdeeling merkt de heer Eman op dat voor het uitgetrokken bedrag van fl. 600.- voor een bode op het Bestuurskantoor zich geen sollicitanten ooit hebben aangemeld. Om tot vervulling der vacature te geraken, stelt spreker voor deze post met fl. 300.- te verhoogen, welk voorstel wordt aangenomen.

Onder letter B. van hetzelfde punt merkt dezelfde spreker op, dat nu de levensstandaard zoo gestegen, de transportkosten in dier mate zijn gestegen dat het tot heden daarvoor op de begrooting gebrachte bedrag van fl. 700.- bij verdubbeling nauwelijks voldoende zal zijn om die kosten te dekken. Na eenige discusie wordt tot verdubbeling van deze post overgegaan.

Punt 7 1e afdeeling. De heer Eman acht een bedrag van fl. 500.- voor Volksfeesten veel te gering om daar iets mee te kunnen beginnen en stelt voor deze post te verhoogen tot fl. 1500.-.

De Voorzitter, hoewel mede van meening dat het bedrag niet ruim is, acht eene verhooging, desniettegenstaande niet verantwoord, gezien de belangrijke stijging der cijfers voor publieke werken, die zoo dringend noodzakelijk zijn. Z.Ed. is van meening dat het particuliere initiatief ten deze ook een taak heeft en spreekt het vertrouwen uit bij de ingezetenen voldoende offervaardigheid aanwezig zal zijn om de ontbrekende gelden benoodigd voor een passende feestviering tijdens H.M. Koningin Wilhelmina's jaardag bijeen te brengen.

De heer Eman gaat hiermede accoord, waarna deze post ook ongewijzigd wordt goedgekeurd.

Punt 18 11e afdeeling: Telegraafdienst.

De heer Eman wijst erop dat de telegrammendienst steeds drukker wordt en de telegrambestellers thans evenveel dienst presteeren als de brievenbestellers en acht het billijk dat beide catagorien gelijk worden gesalarieerd. Hij steld derhalve voor de salarissen der telegrambestellers te verhoogen tot fl. 75.- 's maands.

Aldus wordt besloten.

14

Punt 26 Ve afdeeling.

De Voorzitter wijst erop dat nu reeds eenige groote drinkwater knoe-

koe's in handen van de Arend Petroleum Maatschappij zijn overgegaan en misschhien nog meerdere zullen volgen en naar maatregelen zal moeten worden omgezien om den drinkwatervoorraad te vermeerderen,ook al met de toenemende populatie op het eiland,weshalve hij zich voorstelt deze aangelegenheid intensiever aanpakken dan tot heden werd gedaan. Hij st stelt derhalve voor een post van fl.8000.- op de begrooting te brengen. Aldus wordt besloten.

Vle afdeeling post No.29.

De heer Eman verzocht inlichtingen omtrent den a.s. bouw van een Gouvernements Apotheek.

Volgens Z.Ed's meening is dit een luxe,althans geen dringende noodzakelijkheid.Zijns inziens bestaat er in het geheel geen behoefte aan een Gouvernements-Apotheek.Er zijn vier doktoren,die allen medicijnen verstrekken.Nimmer werden door hem klachten vernomen dat de thans gevolgde wijze van geneesmiddelen verstrekking aan de bevolking onvoldoende zou zijn.Waar Z.Ed.verder vernomen heeft dat bij de opening van den Gouvernements Apotheek de particulierevvergunningen zullen worden ingetrokken,daar wil hij erop wijzen dat met de tot standkoming van iets goeds tevens iets kwaads wordt ingevoerd,daar de mogelijkheid niet is uitgesloten dat de doktoren,tevens particuliere apothekers dusdanig hun inkomsten zullen zien verminderen dat zij van hier weggaan.

De Voorzitter antwoordt hierop dat hem van een en ander niets bekend is en stelt voor om hierover nadere inlichtingen in te winnen bij den Directeur v.d.Openbaren Gezondheidsdienst.

Aldus wordt besloten.

Vlle afdeeling post 34.

De Voorzitter deelt mede dat gezien den onhoudbaren toestand waarin de wegen overal verkeeren,uitgebreide voorziening noodzakelijk is,in verband waarmede een bedrag van fl.200000.- voor 1930 op de begrooting is gebracht vergezeld van een afzonderlijke toelichting.Onder bijval wordt deze post goedgekeurd.

In verband hiermede wordt door den Voorzitter voorgesteld de posten 40 d en e van Vlle afdeeling(Openbare Werken) van de begrooting af te voeren.

Hiertoe wordt besloten.

15

Vllle afdeeling post 42.

De heer Eman is van oordeel dat het personeel van de sleep-

boot te laag is bezoldigd. In verhouding tot de loonen die worden betaald door de oliemaatschappijen aan motoristen enz. Z.Ed. is daarom bevreesd dat het personeel dat zich in dienst van het havenbedrijf bevindt, vandaag of morgen ontslag zal nemen om elders meer te gaan verdienen en stelt daarom voor het salaris van den motorist van f. 200.- op f. 300.- te brengen en den kapitein en matroos ieder een salarisverhooging van f. 50.- toe te kennen.

De Voorzitter antwoordt daarop dat de salarieering van Gouvernements ambtenaren en beambten buiten het kader der werkzaamzaamheden van den Raad ligt, temeer waar thans een commissie tot herziening der traktementen aan het werk is en wiens taak nog niet is beeindigd. De heer Eman kan zich hiermede vereenigen en trekt zijn voorstel in.

De andere posten op de begrooting werden zonder descussie goedgekeurd waarna de geheele begrooting werd aangenomen.

Bij de rondvraag werd niets meer in het midden gebracht, waarna de vergadering door den Voorzitter werd gesloten.

Aldus voorgelezen, goedgekeurd en onderteekend in de vergadering van Woensdag den 6n Februari 1929.

De Voorzitter	De Landraad	De Secretaris
w.g. Wagemaker	w.g. J.H. Eman	w.g. H. Oduber
voor afschrift	voor afschrift	voor afschrift.

De Secretaris,
J. Oduber

16

legger

Bijlage 2.

legger

Opgave van het aantal kiezers en dat der uitgebrachte stemmen voor verkiezing van landraden op Aruba in de laatste 5 jaren.

Jaren	Aantal kiezers.	Datum van verkiezing	Aantal uitgereikte stembiljetten	Aantal geldige uitgebrachte stemmen.	Aanteekeningen.
1924	144	5 Juni	19	19	Verkiezing wegens het neerleggen van zijn mandaat door een landraad.
1925	159	21 Juli	5	5	Periodieke aftreding van een lid.
1925	159	16 October	64	57	Verkiezing wegens het neerleggen van zijn mandaat door een landraad
1925	159	13 November	93	90	Verkiezing wegens het niet aannemen van eene benoeming
1926	159	13 Januari	1	1	Verkiezing wegens het neerleggen van zijn mandaat door een landraad.
1926	178	8 Maart	3	3	Verkiezing wegens het niet aannemen van eene benoeming door een verkozene.
1926	178	25 Juni	12	12	— Do. —
1927	185	19 Juli	20	20	Verkiezing wegens periodieke aftreding van een lid en het neerleggen van zijn mandaat door een ander landraad.
1928	—	—	—	—	geen

Aruba 25 Februari 1929.
De Gezaghebber,
M. Oe[illegible]

Bijlage H.

Staat

van den veestapel op Aruba in de laatste 6 jaren.

Jaren	Paarden	Ezels.	Muilezels.	Runderen.	Geiten.	Schapen	Varkens
1923	18	546	3	191	9132	12.107	697
1924	24	962	3	199	10.483	16.917	803
1925	20	949	3	224	10.197	16.575	781
1926	9	705	1	206	6935	11.968	620
1927	6	772	0	434	8972	13.510	873
1928	7 / 4	860	0	363	7142	10435	560
	3	879	-	445	5980	8110	700

Aruba, den 25en Februari 1929.
De Gezaghebber,
[illegible]

Bijlage 3.

legger

Lijst van duren van 3de districkt

3° | 1° & 2° | 4°

Aangekomen en Vertrokken passagiers

Aangekomen	Vertrokken	Transit
6110	4733	1279

6110
4733
1377
275
1102

1927 — 10.508
bijgek. 1377
geb. 339 {166 m 173 vr.
12.224

geb. 506
overl. 167
339

	m	vr
	263	243
	97	70
	166	173

m	vr
1102	275
166	173
1268	448
4037	6471
5305	6919

6919
5305
12224

1716
339
1377
10508
12224

1268
448
1716
10508
1716
12224

19

Bijlage 3.

legger

Lijst van dieren van 3de districht

	3°	1° & 2°	4°	
geiten	3592	250	3.300	7142
Schapen	4380	3200	2855	10435
runderen	220	140	3	363
paarden	1	1	2	4
muilezel	geen	0	0	0
ezels	310	250	300	860
varkens	280	200	80	560

(20)

Bijlage 3.

legger

4° district

Paarden 2

Ezels 300

Muilezels 0

Runderen 3

Geiten 3300

Schapen 2855

Varkens 80

(21)

Paarden
Ezels
Muilezels
Runder[illegible]
Geiten
Schape[illegible]
Varken[illegible]

(22)

23

Bijlage 3.

legger

1° + 2° District

Paarden :	1.
Esels :	250.
Muilezels :	0.
Runderen :	140.
Geiten :	250
Schapen :	3200.
Varkens :	200.

(22)

Bijlage 3.

legger

Staat van inkomsten en uitgaven van den Armenkas op Aruba over het jaar 1928.

Ontvangsten			Uitgaven		
Saldo in kas 1e Januari 1928	f 76	22⁵	Byzondere gifte in wekelijksche bedeeling	f 21	50
Opbrengst huwelijksbus 1926/27	116	46⁵	Id. id. aan behoeftigen in eens	7	50
Id. ½ % publieke veiling	12	71⁵	Tegemoetkoming in de begrafeniskosten van lijken van onvermogenden.	90	-
Id. bioscoop en andere voorstellingen	545	-	Passagekosten aan onvermogenden	25	-
			Belegd bij de Kol. Postspaarbank	500	-
			Saldo in kas op ulto. December 1928	106	40⁵
	f 750	40⁵		f 750	40⁵

Aruba, den 31e December 1928
De Administrateur,
J. Odubé

Behalve bovenstaande saldo is de kas nog competeerende op ulto. December 1928 van eene som van f 500,32 op de Koloniale Postspaarbank.

Eiland Aruba Jaar 1928

Staat van in het Jaar 1928 aangekomen en vertrokken tankbooten op Aruba met vermelding van hun inhoud in Reg: ton Netto en de hoeveelheid aan- en uitgevoerde oliën in KG.

Ingevoerd - Lago oil & Tr. Co Ltd.

1835 tankbooten Netto Reg: ton 2155.223
Ruwe olie, 4223.351.401 KG

Arend Petroleum Maatschappij

235 tankbooten Netto Reg: ton 304.655
Ruwe olie 576.623.299 KG
Gasolie 16.050.000 "

Uitgevoerd
Lago oil & Tr. Co Ltd.

352 tankbooten, Netto Reg: ton 1566117
Ruwe olie, 4157.870.605 KG.

Arend Petr. Maatschappij

35 tankbooten, Netto Reg: ton 194139

Stookolie	400.107.646	KG
Gasolie	12534.620	"
Benzine	15720.375	"

Aruba, den 5 Jan. 1929
De Ontvanger

[signature]

24

Eiland Aruba Jaar 1928

Staat van in het Jaar 1928 aangekomen en vertrokken tankbooten op Aruba met vermelding van hun inhoud in Reg. ton Netto en de hoeveelheid aan- en uitgevoerde oliën in KG.

Ingevoerd - Lago oil & Tr. Co Ltd.
1835 tankbooten, Netto Reg. ton 2155,223
Ruwe olie 4223.351.400 KG.

Arend Petroleum Maatschappij

235 tankbooten, Netto Reg. ton 304.655
Ruwe olie, 576.623.299 KG
Gasolie, 16.050.000 -"-

Uitgevoerd
Lago oil & Tr. Co. Ltd.
352 tankbooten, Netto Reg. ton. 1566117
Ruwe olie, 4157.870.605 KG

Arend Petr. Maatschappij

35 tankbooten, Netto Reg. ton. 194.139
Stookolie, 400.107.646 KG
Gasolie 12.534 620 -"-
Benzine 15.720.375 -"-

1835
235
352
35
2457
2457
4914

Aruba, den 5 Jan. 1929
De Ontvanger

[signature]

25

Bijlage 4.

V O O G D I J R A A D
A R U B A

No.1.

Aruba, den 18n Maart 1929.

Ter voldoening aan het le lid van art. 18 van de G.B. dd. 13 November 1925, P.B. No 42, heeft de Voogdijraad op Aruba de eer UHEG. het volgende verslag over het afgeloopen jaar aan te bieden.

Gedurende het jaar 1928 is de Raad slechts één keer bijeengekomen en wel ter opmaking van het jaarverslag over 1927.

Op voordracht van den Voogdijraad is door den Kantonrechter een voogd en toeziende voogd over een minderjarige benoemd, die op dit eiland te huis behoort.

Deze zaak is door den Voogdijraad bij circulaire behandeld.

In het afgeloopen jaar zijn verscheidene natuurlijke kinderen door de moeders erkend.

De Voorzitter
Bij ontstentenis, het oudste lid
(get) J.B.Arends.

De Secretaris,
(get) H.Oduber.

Aan den HoogEdelGestr.Heer
Gezaghebber van Aruba.
A R U B A.

26

Over 1928.

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland

Aanwezig op 31 Dec 1927	In het jaar 1929 opgenomen.	In het jaar ontslagen	Aanwezig op 31 Dec. 1928.

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA. N. W. I.

Jaarrapport van den geneeskundigen dienst gedurende het afgeloopen jaar 1928 - 1929 van het eiland ARUBA (stad Ie en 2e district).

Over het algemeen genomen was de gezondheidstoestand iets gunstiger dan het vorige jaar. De meest op den voorgrond

INFLUENZA

tredende ziekte, was de ziekte INFLUENZA (griep). Deze begon reeds in de maand MAART en bereikte het hoogst aantal ziekte gevallen in de maand Juni waarna dit weer geleidelyk afnam, maar niet opgehouden. Deze ziekte vertoonde zich meestal

XXXXXXXXX

onder de rheumatische en catarrhale vorm en meestal gecompliceerd met BRONCHO-PNEUMONIEEN.

SCORBUUT

Niettegenstaande dat de regenperiode laat is ingetreden, heeft zich toch de bekende ziekte, SCORBUUT, heel weinig voorgekomen.

GESLACHTS-ZIEKTEN

Aantal BLENNORRHOEA URETHRAE GONNORRHOICA 66, hiervan 54 van het mannelyk geslacht en I2 van het vrouwelyk.

Complicaties waren orchitis. epidimitis en gonitis.

Aantal lues gevallen; 27 waarvan

Io Primair stadium I8	I4 mann. en 4 vrouwelyk gesl.	
2o Secundair stadium 7	5 mann en 2 " "	
3o Tertiair stadium 2	I " en I " "	

Enteritis

Aantal I89 voorkomende in alle districten hiervan

I02 kinderen, 66 van het vrouwelyk en 36 van het mann.gesl.

87 volwassenen 51 " " " en 36 " " " "

Tuberculose

Deze ziekte kwam er geregeld voor over het heele eiland voornamelyk in het 2e district(tanki leendert). Alle voorlichtingen op hygiensche gebied worden er gegven om deze ziekte te bestruden.

Over 1928.

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland

Aanwezig op 31 Dec 1927	In het jaar 1928 opgenomen.	In het jaar ontslagen	Aanwezig op 31 Dec. 1928.

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA. N. W. I.

II

Infectie-ziekten : Alleen in het begin van het jaar (maan April) is er een geval van febris typhoidea voor ge daan.

Enteritis dysenterica kwam er geregeld voor in alle diXXXX districten ,zonder tot een epedemie te geraken.

Andere infectie ziekten als antrax., paratyphoid A.enB. scalatina en mazelen kwamen er in het geheel niet voor.

Sterften en geboorten

Geboorten

	stad	IoD	2oD	3oD	4o	Totaal
M	33	39	65	74	52	263
Vr	32	37	53	73	48	243

Sterfte gevallen

	stad	IoD	2oD	3oD	4oD	Totaal
M	23	II	30	I7	I6	97
Vr	I6	4	I9	20	II	70

Sterftegevallen verdeeld in leeftydklasse

beneden I1	I-4j	5-9j	I0/I4j.	I5/I9j.	20/29j	30/39j	40/49j
62	II	I	0	6	II	II	I9

50/64 j	65/79j.	80en hooger	onbekend
I7	I8	7	2

Levensloos
M I8
Vr 7

Kaarten Tegen betalen 77 en kosteloos 9
verdeeld in. Stad,I9 - Io district 5 - 2o I9 - 3o 37 - 4o 6-.

28

Over 1928.

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland

Aanwezig op 31 Dec 1927	In het jaar 1929 opgenomen.	In het jaar ontslagen	Aanwezig op 31 Dec. 1928.

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA. N. W. I.

XXXX III

Hospitaal In het San Pedro Hospitaal werden gedurende het afgeloopen jaar verpleegd:

Totaal aantal patienten 457 waarvan 9 overleden

verdeeld als volg: 343 vrouwelyk geslacht
99 mann. "
15 kindren

Gouvernements patienten 35 waarvan 10 mannen
25 vrouwen

Particulieren patienten 178

Patienten van Lago Comp. 104

" A.P.M. 104

Totaal aantal verpleegdagen 8909
Gouvernement................988
Particul...................3640
Lago Comp..................2767
A.P.M......................1514

Hospitaal San Pedro de Verona werd in het afgeloopen jaar her- en verbouwd.

Quarantaine: In het begin van het jaar werd de dienst waargenomen door ondergeteekendein en buiten de haven van Oranjestad. Sinds de Druif officiel werd geopend als haven werd deze dienst opgedragen aan Dr A. Dussenbroek en ondergeteekende met de haven van Oranjestad De schepen die deze haven aandoen en voor quarantaine maatregelen in aanmerken komen zyn byna uitsluiten zeilschepen van de kust van Venezuela.

School De scholen van stadsdistricten en Noord werden geregeld in het afgeloopen jaar door ondergeteekende bezochten voor de gezondheidstoestand van de leerlingen en en de hygienische toestand van de lookalen gezorgd.Vele trachoma gevallen,voornamelyk in de scholen van Noord. Voor al deze gevallen worden gezorgd.

29

Byna alle kinderen werden in de maand Janusrie en begin Frebruarie

Over 1928.

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland

Aanwezig op 31 Dec 1927	In het jaar 1929 opgenomen.	In het jaar ontslagen	Aanwezig op 31 Dec. 1928.

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA. N. W. I.

IV

gevaccineerd.

Drinkwater	Inde drinkwater voorziening moet beslist verandering komen Stadsmenschen krygen krygen het drinkwater van hun eigen regenbakken(regenwater) maar de rest moeten zich nog steeds getroosten met put of tanki water dat met alle voorschriften van de hygiene spotten.
Faecal afvoer	Systeem van riolleering bestaat nu eenmaal niet.
Emigratie en terugkeer	Door de uitbreiding van de olie industrie zyn er vele vreemde arbeibers XXXXXXXXXXXX alhier gekomen en vele Aubianen doen terugkomenen met hun vXXXX uitbreiding van de geslachtziekten en malaria.
Alcohol	Het gebruik van alcohol is veel toegenomen,maar noch XXXX van gouvernements wege noch van andere genootschappen worden XX er daartegen iets gedaan.
Vroedvrouwen	Aantal onvoldoende,en die als zoodanig zyn voldoen absoluut niet.En dat is de oorzaak van zoovele gevallen van puerperale infecties. Verandering hr hierin beslist noodzakelyk.

Aruba Januarie 1929

30

Over 1928.

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland

Aanwezig op 31 Dec 1927	In het jaar 1928 opgenomen.	In het jaar ontslagen	Aanwezig op 31 Dec. 1928.

Staat
Gevangenen
1928

Over 1928.

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland

Aanwezig op 31 Dec 1927	In het jaar 1929 opgenomen.	In het jaar ontslagen	Aanwezig op 31 Dec. 1928.

Namen	Opgelegde straffen		Datum opname	dd. ontslag	Ouderdom (ongeveer)	Geloofsbelijdenis	Beroep	Geb. plaats	Ontvlucht	meermalen gestraft	overleden in de gevangenis	Aanmerkingen
√ Julian Martis	drie Maanden		23 Februari	23 Mei	36	Katolick	zeeman	Aruba.				Mishandeling
√ Nicolaas. Maduro	tien ″		20 ″	20 December	27							diefstal
√ Simon F. Naar.	drie weken.		21 ″	14 Maart	32	Katolick	zeeman	Curaçao				Mishandeling
√ Geraldo Sologaizer	twee Maanden		22 ″	22 April	22	″	Chauffeur	Aruba.				dronkenschap
√ Delfincio Seralla	vijf ″		6 Maart	6 Augustus	22	″	werkman	Venezuela.				diefstal
√ William Pruman	twee ″		6 Februari	6 April	41		zeeman			(mishandeling)		
√ Carlito Geronimo	twee ″		22. Maart	9 April	22 jaar	Katolick	″	Aruba		(mishandeling)		straf onderbroken op den 9 april wegens ziekte (Hospitaal)
√ Chow Su Chi	zes Maanden		20 Maart	20 September	26		″	China		(mishandeling)		
√ William Robinson	drie ″		24 Mei	24 Augustus	25	Katolick	zeeman	Trinidad		″		diefstal
√ Maximo Kelly	twee weken		1 Juni	15 Juni	21	″	werkman	Aruba				mishandeling
√ Jozeph Hiel	drie maanden		1 Juni	1 September	32	″	Metselaar	Aruba				″
√ Angelico Croes	twee weken		4 Juni	18 Juni	30	″	Koopman	Aruba				dronkenschap en beleediging
√ Luciano Quant	Een week		5 Juni	12 ″	20	″	werkman	Aruba				beleediging
√ Aurelio Salas	twee maanden		10 Juni	10 Augustus	33	″	″	Colombia				Vechten met politie
√ Bernardito (Benedicto) Kock.	vijf en een half maanden	+	24 Augustus	(7 Februari 1929)	28	″	″	Aruba.		/		Mishandeling
√ Jose Elias Quelarte (Escalante)	zes maanden	+	16 October	1929	22 jaar	Katolick		Porlamar		/		diefstal
√ Charles Gilkes	zes Maanden	+	17 October	″	34				7 jan: ontvlucht	/		diefstal
√ Cayetano Frank	drie maanden	+	17 October	(17 Januari 1929)	23	Katolick	werkman	Aruba.		/		mishandeling
√ Eduardo Van Neyter	twee weken		9 November.	23 November	25	Katolick	Chauffeur	Curaçao				een persoon dood ondergereden
√ Daniel Oduber	Een Maand.		16 November	16 December	33	Katolick	werkman	Aruba				dronkenschap en binnendringen van een huis
√ Bernardo Friend	zes Maanden	+	23 November.		23	Katolick	zeeman	Bonaire	1 jan: ontvlucht	1 (diefstal)		
Martins Flanegien	een week				20							Beleediging
Hertje Quant	6 weken.		22-11-27	4 Jan '28.	26	R.K.	visscher	Aruba	—	2 maal		mishandeling
Agustin Reyna	een week				26							dronkenschap

aanwezig 31 Dec '27	opgenomen in 1928	ontslagen	Aanwezig 31 Dec '28
1	23	19	5

Staat van gevangenen gedurende het jaar 1928 in de gevangenis op Aruba opgenomen

Over 1928.

Opgaven omtrent de gevangenen op het eiland

Aanwezig op 31 Dec 1927		In het jaar 1928 opgenomen.		In het jaar ontslagen		Aanwezig op 31 Dec. 1928.	
Mannen	vrouwen	m.	vr.	m.	vr.	m.	vr.
1	geen	23	geen	19	geen	5	geen

In 1928.
Leeftijd der gevangenen

Beneden 10 jaren		16 - 20 jaar		boven 20 - 30 j.		boven 30 - 40 j.		boven 40 - 50 j.		boven 50 - 60 j.		Overleden		Ontvluchten	
Mann.	Vrouw.	M.	vr.	M.	Vr.	M.	vr.	m.	vr.	m.	vr.	m.	vr.	m.	vr.
geen	geen	–	–	~~18~~ 17	–	~~2~~ 6	–	1 1						2	

Namen der personen die tot gevangenis straf zijn veroordeeld met vermelding of duur der straf.

Naam	Straf
Benedicto Kock	5 1/2 maand
Julio (a) Juliaan Marles	3 maanden
Geraldo Sologuier	1 maand. f8. f20 f10 geldboetes bij niet betalen gevangenisstraf voor [illegible] of 4-10 & 5 dagen
Santiago Facundo Nahr	3 weken
Agustin Regna	1 week
William Prumen	2 maands
Antonio Derm	2 id.
Carlito Germino	2 id
Andries Nicolaas	5 id
Jose Lourenzo Contrero	6 weken (uitlandig)
Martins Vlanegien 20 j Aruba	1 week
Nicolaas Maduro	4 maands
Joseph Hiel	3 -"-
Chun Su Chi	6. -"-
~~Encarnacion Hiel~~	
Luciano Quant	1 week
Angelico Croes en Maximo Kelly	2 weken iedr.
Juan Bautista Munera	2 jaar. (Curacao)
Luis Alzarra	2 jaar (-"-)
Delfinicio Sierrablta	5 maands
Nicolaas Maduro	6 -"-
James Mc Brown	(Curacao
Narciso Lugo	1 maand
Joseph Lewis	2 maands
William Robinson	3 maands
Eusebio Salas	2 id
Cayatano Frank	3 id
Daniel Odube	1 id
Jan Hendrik Albert Ernes	1 id
Trinidad Pas	4 jaar Curacao
Jose Elias Gilarte	6 maands
Alexander Morse	1 id
Eduardo Vanmyter	2 weken
Charles Jilke	6 maands
Herbert Marshall	3 id uitland
Ramon Guerra	6 id (gratie)

√ Stephanus Croes
Bernardo Vrieind

6 maands

Ontvangen van Curaçao

Regs:	Dienst	Part
266 met 7569	48 met 822	5216 met 70958

Ontvangen van Bonaire

Part
160 met 2076.

Ontvangen van Schepen

599 met 6951

tot 0.25	tot 0.50	tot 1	tot 2	tot 3	tot 4	tot 5	
21	5	24	28	13	3	3	8

105 bijgekomen
93 afgegaan

1	1	4	13	9	3	2	8
	1	4	7	6	2	1	1
20	3	16	8	-2	-2	0	-1

bijg. 21	5	24	28	13	3	3	8
afgeg. 1	2	8	20	15	5	2	9
20	4	20	15	4	0	1	0

64
22
42

1888 – 2.34
3048 – 2.50
1899 – 2.55
1377 – 1.–
1587 – 1.99
1381 – 2.41
1369 – 2.–
~~1289 – gedeeltelijk~~
1392 – 4.10
~~1468 ged.~~
1379 – 0.90
3153 – (3.01) ~~3.70~~
1468 – 2.–
2121 – 2.–
2298 – 13.–
1397 – 0.97
2983 – 2.40
1382 – 1.65
1402 – 2.40 ander deel nog te geven
3126 – 3.49
13719 – 1.12
2505 – 1.21
1387 – 0.97

(34)

Dec:

58784 | 24
4346 | 5
26452 | 50

35

Stephanus Croes
Bernardo Vrind

6 maands

~~2055~~ 339

Overdracht	Woningbouw	Landbouw
14	3	4
15	9	2
10	3	3
14	4	2
14		
8		
75	19	11

105

288	61	351	280	123	60	118
20	3	8	2 -	2 -		1
308	64	591	278	121	60	119

Ontvangen van Curaçao

Regs:	Dienst	Part
266 met 7569	48 met 822	5216 met 70958

Ontvangen van Bonaire

Part
160 met 2076.

Ontvangen van Schepen

599 met 6951

Verz. naar Curaçao

Regs:	Dienst	Part
233 met 5877	8 met 257	8047 met 119832

Verz. naar Bonaire

Part
171 met 2485

Verz. naar Schepen

313 met 7316

JAAR 1928

Inkomsten

Jan:	ƒ	3323.05
Febr:	ƒ	3630.90
Mrt:	ƒ	3211.35
Apl:	ƒ	2915.65
Mei:	ƒ	1553.78
Juni:	ƒ	3163.55
Juli:	ƒ	3423.45
Aug:	ƒ	5705.85
Sept:	ƒ	7550.01
Oct:	ƒ	7053.15
Nov:	ƒ	8035.69
Dec:	ƒ	9217.80

58784.24
4346.5
26452.50

Opgave van hypotheken en eigendomsovergangen op Aruba gedurende het jaar 1928.

Op ulto December 1927 bedroegen de gevestigde hypotheken		136		259534.89
Bijgekomen tot en met ulto December 1928				
Tegen (onbekende)	1		10000.--	
" 6%	1		6000.--	
" 7%	1		4500.--	
" 8%	2		6000.--	
" 9%	1		2500.--	
" 9.6%	4		7500.--	
" 12%	4		1650.--	
		14		38150.--
		150		297684.89
Doorgehaald tot en met ulto December 1928				
Tegen 12%	4		1310.--	
" 10.5%	1		2000.--	
" 9.6%	6		4200.--	
" 9%	1		2100.--	
" 6%	1		3500.--	
" 5%	3		1250.--	
		16		14360.--
		134		285424.89
				2833

Gedurende het jaar 1928 werden 67 verschillende akten overgeschreven.

Aruba, den 25n Maart 1929.

De Hypotheekbewaarder,

J. Odubes

Opgave van hypotheken en eigendomsovergangen op Aruba gedurende het jaar 1928.

Op ulto December 1927 bedroegen de gevestigde hypotheken	136		259534.89
Bijgekomen tot en met ulto December 1928			
Tegen (onbekende)	1	10000.--	
" 6%	1	6000.--	
" 7%	1	4500.--	
" 8%	2	6000.--	
" 9%	1	2500.--	
" 9.6%	4	7500.--	
" 12%	4	1650.--	
	14		38150.--
	150		297684.89
Doorgehaald tot en met ulto December 1928			
Tegen 12%	4	1310.--	
" 10.5%	1	2000.--	
" 9.6%	6	4200.--	
" 9%	1	2100.--	
" 6%	1	3500.--	
" 5%	3	1250.--	
	16		14360.--
	134		283424.89

Gedurende het jaar 1928 werden 67 verschillende akten overgeschreven.

Aruba, den 25n Maart 1929.

De Hypotheekbewaarder,

J. Odubs

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland ~~CURAÇAO~~ Aruba in ~~de~~ het ~~maand~~ Jaar 1928 vertrokken ~~aandeden~~, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

1928.	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	Aantal.	Inhoud in M³.		Aantal.	Inhoud in M³.	
		Bruto.	Netto.		~~Netto~~ Bruto.	~~Bruto~~ Netto.
Jaar 1928	521	93.544	76.175	2625	21.351.098	12.142.664
~~Vorige maanden~~						
Totaal	521	93.544	76.175	2625	21.351.098	12.142.664

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

N°.

~~CURAÇAO~~ Aruba, den 19 Februari 1929

De ~~Verificateur~~ Ontvanger -

[signature]

In-, Uit- en Doorvoer, No. 22.
1927—100

STAAT van het aantal vaartuigen, die het eiland CURAÇAO Aruba in ~~de~~ het ~~maand~~ Jaar 1928- aandeden, met de vermelding van hunne gezamenlijke inhoudsmaat.

1928-	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
	Aantal.	Inhoud in M³.		Aantal.	Inhoud in M³.	
		Bruto.	Netto.		~~Netto.~~ Bruto	~~Bruto.~~ Netto
Jaar 1928	556	103.448	86.742	2621	22.384.419	12.396.767
~~Vorige maanden~~						
Totaal	556	103.448	86.742	2621	22.384.419	12.396.767

N. B. Niet opgenomen zijn de schepen die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

N°.

~~CURAÇAO~~ Aruba, den 19 Februari 1929

De ~~Verificateur~~ Ontvanger

[illegible signature]

In-, Uit- en Doorvoer, No. 22.
1927—100

Bylage C.

S T A A T

aantoonende de verdeeling der bewoners op het einde van het jaar 1928, naar de verschillende beroepen, bedryven en ambachten.

LAGO OIL & TRANSPORT COMPANY LIMITED
(OF CANADA)
ARUBA, D. W. I.

CABLE ADDRESS "LAGOSHIP"
BENTLEYS CODE

San Nicholas, January 13, 1928.

His Excellency,
Governor of Aruba,
D. W. I.

Dear Sir:- Subject: Progress San Nicholas.

Referring to conversation of today regarding the above subject.

We have constructed during the year 1927 - 3 80,000-barrel crude oil tanks. These three tanks, in conjunction with the three (3) 75,000-barrel tanks which were built in 1925, gives us a storage capacity to date of crude oil amounting to 465,000 barrels. We also have erected two fuel oil tanks which gives us a capacity of 65,000-barrels, the capacity of these tanks being one (1) 55,000 and one (1) 10,000-barrel.

We have made an addition to our boiler house, consisting of four (4) locomotive boilers. The original pumps have been dismantled and in their place have been installed five (5) compound Wilson-Snyder pumps.

The additional pipe lines have been installed as follows:

Two 16" lines from the pier head to the pump house, thence to the northeast corner of the tank farm. From this point there is a loop line extending around the tank field, connecting back to the manifold pump house. 12" laterals are run both east and west on the main pier, giving us four (4) connections on each end of the dock for delivery and receiving oil. Two (2) 10" lines run east and west on the main pier, connecting on the tee head to the crossover at the head of the pier. These lines extend both to the fuel oil tanks and also to the pump house, changing the size of the lines from two (2) 10" to one (1) 10" and one (1) 12". Boiler water, drinking water, and steam lines are constructed on the pier for the purpose of maintaining and supplying these ships.

Our power plant consists of ten (10) locomotive type boilers; three (3) D. C. generators for lighting purposes; one (1) ice machine, capacity four tons per day, and one (1) refrigeration house.

It is also the company's plan to build seventeen buildings but on account of their contemplating building a refinery, this part of the program was cancelled.

40

Bylage C.

S T A A T

aantoonende de verdeeling der bewoners op het einde van het jaar 1928, naar de verschillende beroepen, bedryven en ambachten.

We have, however, in this connection, proceeded this year of 1928 and constructed six (6) buildings, consisting of five (5) residences, and one (1) office building.

We also have on our program for this year a railway dry dock, located at the west end of the main pier. There is also an additional dock to be constructed, located at the east end of the pier. The dredging for these new piers is complete but the kind of structure has not been decided on at the present time, therefore, I can give you no further information regarding same. The dredging for the railway dry dock will be completed in a very short while at which time, no doubt, the contractor will be ordered to proceed with the erection.

On account of the company anticipating constructing a refinery, we will not finish the building of this plant until the officials have come to a decided conclusion, therefore, in this connection, it is possible that if the refinery is constructed, there will be a new construction program, and, if not, we will carry on with the old program, which means the completion of the above mentioned buildings and a new boiler house, which will consist of four (4) B. & W. water tube boilers and the auxiliaries which necessarily will have to be installed to run same.

Yours very truly,

LAGO OIL & TRANSPORT CO. LTD.,
A. M. McKean, Chief Engineer,

by J. F. Chuthan
Superintendent.

JFC:A

Bylage C.

S T A A T

aantoonende de verdeeling der bewoners op het einde van het jaar 1928, naar de verschillende beroepen, bedryven en ambachten.

LAGO OIL & TRANSPORT COMPANY LIMITED
(OF CANADA)
ARUBA, D. W. I.

CABLE ADDRESS "LAGOSHIP"
BENTLEYS CODE

San Nicholas, Aruba, D.W.I.

January 16th 1927

His Excellency,
Governor of Aruba,
Oranjestad, Aruba, D.W.I.

Dear Sir:- WORK ACCOMPLISHED SAN NICHOLAS HARBOR

Referring to our conversation of even date regarding the above subject.

We have removed from the main channel approximately 280,000 cubic yards which gives us a depth of 32 feet at MEAN LOW WATER. This work was authorized and completed in the year 1927. We are also authorized to dredge a slip for the Marine Railway Dry Dock, and we have removed to date approximately 20,000 cubic yards. This slipway is located at the west end of the dock. New work which was authorized this year is a slip 14 feet deep at MEAN LOW WATER for the purpose of building new dock to handle our lake tankers. We have removed from this slip approximately 50,000 cubic yards of material. This slipway is located on the east end of the pier and runs due east and west. This is all of the work which has been authorized by this Company to date in the harbor up to the present time.

Hoping the above information is what you desire and trusting it will serve your purpose, I beg to remain,

Yours very truly,

LAGO OIL & TRANSPORT COMPANY, LIMITED.
A.M. MCKEAN, CHIEF ENGINEER

BY J. P. Chutham
SUPERINTENDENT

JFC:LBK

42

Bylage C.

S T A A T

aantoonende de verdeeling der bewoners op het einde van het jaar 1928, naar de verschillende beroepen, bedryven en ambachten.

Beroepen, enz,	Oranjestad	1e District	2e District	3e District	4e District	Totaal
Ambtenaren	42	3	3	2	25	75
Apothekers	-	-	-	-	-	-
Autobestuurders	66	30	86	104	76	362
Barbiers	7	-	-	-	5	12
Broodbakkers	17	2	1	3	5	28
Drukkers	-	-	-	-	-	-
Grofsmeden	2	2	-	-	4	8
Hoedenvlechters en -vlechtsters	98	125	366	268	138	995
Huisbedienden	142	12	9	18	42	223
Kantwerksters	6	-	-	4	2	12
Kleermakers	10	1	1	1	3	16
Koks en keukenmeiden	110	28	6	6	35	185
Kooplieden	34	3	1	5	18	61
Koopmansklerken	58	-	-	5	15	78
Koetsiers	1	-	1	1	1	4
Kuipers	-	-	1	-	1	2
Landbouwers	5	18	132	156	34	345
Metselaars	6	28	35	36	48	153
Mynwerkers	-	-	-	-	-	-
Naaisters	126	26	51	89	48	340
Onderwyzers	22	-	5	9	7	43
Photografen	1	1	-	-	-	2
Pontvoerders	-	-	-	-	-	-
Scheepstimmerlieden	4	-	-	-	-	4
Schoenmakers	14	2	1	2	8	27
	771	281	699	709	515	2975

43

O.D.	771	281	699	709	515	2975
Schrynwerkers	4	-	1	-	2	7
Sigarenmakers	-	-	-	-	-	-
Sjouwerlieden	10	5	1	3	16	35
Slagers	6	3	-	-	-	9
Stalhouders	-	-	-	-	-	-
Stoelenmatters en -makers	-	-	-	-	-	-
Tandmeester	1	-	-	-	-	1
Timmerlieden	15	24	36	58	96	229
Ververs	4	5	8	19	23	59
Visschers	129	16	22	-	17	184
Vroedvrouwen	3	-	2	3	2	10
Waschvrouwen	52	12	38	29	30	161
Waterverkoopers	3	-	-	-	-	3
Winkeliers	65	11	10	9	26	121
Zeelieden	110	3	2	9	59	183
Zeilmakers	3	-	-	-	2	5
Zilver- en goudsmeden	4	-	-	-	-	4
Zoutgaarders	2	2	-	-	-	4
Verschillende beroepen enz. die op dezen staat niet voorkomen.	133	81	105	107	978	1404
Zonder beroep	962	925	1443	1372	2128	6830
	2277	1368	2367	2318	3894	12.224
	291	81	95	96	663	1226
	2568	1449	2462	2414	4557	13450

Aruba, 25 Februari 1929.

De Gezaghebber,

[signature]

legger

1449

1926

T o e l i c h t i n g e n.

A. Belastingen

a Het verschil in meer is noodzakelyk een gevolg van de vestiging alhier van een Oliemaatschappy. Voor een deel is de hoogere opbrengst toe te schryven aan de omstandigheid dat 1926 een slecht oogstjaar was, zoodat de invoer van levensmiddelen toegenomen was. Buitendien is de raming, die geschied is, toen de vestiging alhier van bedoelde maatschappy nog geen vaststaand feit was, te laag. Ook werd in 1926 meer goederen direct uit het buitenland ingevoerd, zoo dat de rechten hier betaald werden.

b. De meerdere opbrengst is het gevolg van de vestiging alhier van de olie maatschappy hierboven bedoeld. De afzet van gedistilleerd aan de vloot van de maatschappy en de tankbooten die olie kwamen halen was zeer groot

c. Als voor.

d. De vestiging alhier van de petroleummaatschappy veroorzaakte de meerdere opbrengst (zegels voor fortpassen by uitklaring van de oliebooten)

e. Ook door voormelde vestiging meer opgebracht. (Overdracht van een sleepboot, waarin de olie maatschappy betrokken was.)

g. ~~[illegible]~~ By de raming is geen reking gehouden met de omstandigheid dat concessiegronden als eigendom erkend werden, ~~waardoor-a~~ (met ingang 1 Januari 1925) waardoor het totaal cyfer van den legger van aanslagen (schatting 1924 - 1928) een vermindering van ruim f 2000.- onderging. Alhoewel aan de invordering van de belasting streng de hand gehouden werd, mocht het niet gelukken de raming te halen.
De raming was alzoo te hoog.

h. ~~[illegible]~~ Meer opgebracht door een strenge invordering van de belasting. ~~De raming is te laag.~~, waardoor eenig achterstand is achterhaald Ook door de styging van huurpryzen van perceelen - waarmede by ~~de~~ de raming geen rekening gehouden worden, omdat de styging toen nog niet te voorzien was, bracht de belasting meer op.

i. Door ~~[illegible]~~ aan de invordering ook van deze belasting streng de hand te houden, ~~was de opbren heeft bedrag is de opbrengst grooter~~ heeft de opbrengst de raming overschreden.

k. Een grootere aanvrage in 1925 voor vergunningen tot het houden van drankwinkels, waaraan toen voldaan is geworden, heeft de meerdere opbrengst veroorzaakt.

l . Door het streng optreden van de ~~op-~~ politie tegen houders van honden, heeft de belasting meer opgebracht dan de raming.

B. Inkomsten van O. A.

44

a. Door een zekere welvaart onder de bevolking wegens de vestiging alhier van meerbedoelde petroleummaatschappy, werden ~~veel huwelyken~~ veel meer huwelyken, dan waarmede by de raming rekening gehouden is, na bezetten dienstyd gesloten. De meerdere opbrengst is hieraan toe te schryven.

c. De mindere opbrengst is het gevolg van het niet bezoeken van het eiland door den Rechter ~~in de tweede helft van 1926~~ na Juli 1926, waardoor geen strafzaken voorgebracht konden worden.

h. ~~Door streng~~ In het bedrag de raming is begrepen een som van f 6000 door de petroleummaatschappy te voldoen; de voldoening van dat ~~[illegible]~~ bedrag geschiedt op Curacao. Aangenomen wordt dat de aanzuivering plaats heeft gehad, in welk geval dan de raming meer dan bereikt is.

i. De opbrengst van deze belasting is wisselvallig van aard. meer

j. Meer opgebracht wegens het zeer groot gebruik ~~waarvan~~ dat gemaakt ~~is geworden~~ van de diensten van de kommiezen ~~dat gemaakt is geworden~~ in verband met de vestiging alhier van voormelde petroleummaatschappy. Ook is de raming, reeds in 1924, ~~gedaan te-d~~ vóór de vestiging van bedoelde maatschappy, gedaan, te laag.

k. Door het aandoen van Aruba door een groot aantal schepen, steeg de doorvoer, vooral van gedistilleerd en bier, waardoor meer gebruik werd gemaakt van het gouvernements entrepot.

n. Wegens toename van het postverkeer bedroegen de inkomsten meer dan de raming.

o. ~~Door den opbloei van den~~ handel wegens vestiging alhier van ~~de petroleummaatschappy~~, werd

p. De meerdere inkomsten is het gevolg van de vestiging van de petroleummmaatschappy alhier en daarmee gepaard gaande opbloei van den handel, waardoor het telegraafverkeer toegenomen is.

z. Wegens den slechte, gezondheids toestand der bevolking in het tweede helft van het jaar, vooral onder de arme bevolking, werden meer kaarten verkocht dan waarop by de raming gerekend is geworden.

aa. Doordat de Lago Oil & Transport Co. haar bedryf nog niet naar de St. Nicolaasbaai overgebracht heeft, ~~is de~~ zyn de inkomsten beneden de raming gebleven.

cc. Van wisselvalligen aard. De groote opbrengst is ~~toe te~~ het gevolg van de verlengde vergunning aan eene andere petroleum maatschappy om aan de Noodrkust dezes eilands een ~~depôtschip-~~ oliedepotschip ten anker te hebben, voor welke vergunning maandelyks f 100. betaald werd, terwyl ook meerder domein gronden van betrekkelyk groote uitgestrektheid ~~in eigen-~~ verkocht zyn geworden.

1926

Burgerlijke Stand
Geboorten 1926

Overlijden 334
Geboorten 306
28 af

Oranjestad	M.G.	V.G.	Totaal
	154	152	306
	154	152	306

Omschrijving	M.G.	V.G.	Totaal
Stadsdistrict	26	27	53
1e district	16	11	27
2e "	35	40	75
3e "	43	46	89
4e "	34	28	62
	154	152	306

Geb. 83 ✓
Ovl. 40 ✓
13 bij
1998
2011

In-echt	Buiten echt
236	70
236	70

Vestr. 4195
Aang. 3974
201
28
229 af

9435
229
9206

Overlijden 1926

Oranjestad	M.G.	V.G.	Totaal
	154	180	334
	154	180	334
Waarvan beneden 1 jaar van			
	M.G.	V.G.	Totaal
	43	44	87

Omschrijving	M.G.	V.G.	Totaal
Stadsdistrict	17	23	40
1e district	12	10	22
2e "	29	52	81
3e "	64	63	127
4e "	32	32	64
	154	180	334

Recapitulatie

	Geboorten M.G.	Geboorten V.G.	Overlijden M.G.	Overlijden V.G.	Vermeerderd met M.G.	Vermeerderd met V.G.	Verminderd met M.G.	Verminderd met V.G.
Stadsdistrict	26	27	17	23	9	4	—	—
1e district	16	11	12	10	4	1	—	—
2e "	35	40	29	52	6	—	—	12
3e "	43	46	64	63	—	—	21	17
4e "	34	28	32	32	2	—	—	4
	154	152	154	180	21	5	21	33

Overlijden van gehuwden enz. 1926

Van de Overlijden	Stad	1e distr.	2e distr.	3e distr.	4e distr.	Totaal
Gehuwden	10	7	14	31	9	71
Weduwnaren	1	1	2	4	1	9
Weduwen	2	3	4	9	6	24
	13	11	20	44	16	104

Huwelijken 1926

Omschrijving	Stad	1e distr.	2e distr.	3e distr.	4e distr.	Totaal
	47			14	15	76

Gewettigd 41 kinderen
Erkend 15 "
Levenloos 19 "

Aruba den 8e Januari 1927
De Ambt. v/d Burg. Stand

45

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, N. W. I.

Jaarverslag van den Gezondheidstoestand van het eiland Aruba
De Gezondheidstoestand was gedurende het afgeloopen jaar niet

Opgave van passagiers over het jaar 1926.

Aangekomen. 1926.	Passagiers	Vertrokken. 1926.	Passagiers	Transito. 1926.	Passagiers
Jan:	114.	Jan:	723.	Jan:	42.
Feb:	286.	Feb:	229.	Feb:	—
Mrt:	266.	Mrt:	367.	Mrt:	14.
Apl:	317.	Apl:	333.	Apl:	2[illegible]
Mei:	347.	Mei:	252.	Mei:	[illegible]
Jun:	435.	Jun:	319.	Jun:	6.
Jul:	523.	Jul:	459.	Jul:	30.
Aug:	395.	Aug:	340.	Aug:	—
Sbre:	320.	Sbre:	307.	Sbre:	—
Otbre:	180.	Otbre:	330.	Otbre:	—
Nbre:	377.	Nbre:	312.	Nbre:	—
Dbre:	500.	Dbre:	206.	Dbre:	—
	3974.		4175.		14[illegible]

3969

142

V - 4175
A - 3974
201 meer V.

Aruba December 31/1926.

J. B. Fegunden
[illegible]

46

J. E. M. ARENDS
Med. Docts. Arts.
Aruba, N. W. I.

Jaarverslag van den Gezondheidstoestand van het eiland Aruba
De Gezondheidstoestand was gedurende het afgeloopen jaar niet gunstig te noemen. Ten gevolge van de droogte heerschten buitengewone vele gevallen van Scorbutus over het heele eiland. Tegen het eind van 1926 kreeg men hier regen zoodat de scorbuut gevallen zoo goed als verdwenen zyn.

Febris typhoidea twee gevallen in de maand December. Deze waren twee personen, die werkzaam waren op de Isle te Curacao.

Varicellae Geen enkel geval kwam onder myne behandeling.

Dysenterie Buitengewone vele gevallen gedurend het heele jaar voor.

Buikziekten (Maagdarm catarrh.) kwamen ook gedurend het heele (Bloederige enteritis) jaar voor.

Malaria Enkele gevallen oorspronkelyk van Maracaibo.

Venerische ziekte Lues en Gonorrhoea kwamen geregeld voor.

De Inenting op de scholen had regelmatig plaats in het begin van het jaar. Verder werden de scholen geregeld bezocht en naar d. gezondheidstoestand van de kinderen gekeken.

Aruba 10 Januari 1927

[signature]

Mazelen Gedurende de eerste maanden van de tweede helft van ... vele gevallen van mazelen voor en vele met complicatie Broncho-pneumie.

Statistiek der Prot. Gemeente op Aruba uit 1926

Aantal Gemeente leden	331.
Geboren	4.
overleden	6.
Vertrokken	3
Bygekomen	2
Gedoopt	6
Aangenomen	8.
Huwelyksinzegening	3.
Catechisanten	20.
Zondagsschoolleerlingen	35
Leerlingen Piedra Platschool	21.
Volstrekt schoolverzuim	20%

Voor de opgave,

A. van Essen

47

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, N. W. I.

Jaarverslag van den Gezondheidstoestand van het eiland Aruba
De Gezondheidstoestand was gedurende het afgeloopen jaar niet gunstig te noemen. Ten gevolge van de droogte heerschten buitengewone vele gevallen van Scorbutus over het heele eiland. Tegen het eind van 1926 kreeg men hier regen zoodat de scorbuut gevallen zoo goed als verdwenen zyn.

Febris typhoidea twee gevallen in de maand December. Deze waren twee personen, die werkzaam waren op de Isla te Curacao.

Varicellae Geen enkel geval kwam onder myne behandeling.

Dysenterie Buitengewone vele gevallen gedurend het heele jaar voor.

Buikziekten (Maagdarm catarrh.) kwamen ook gedurend het heele (Bloederige enteritis) jaar voor

Malaria Enkele gevallen, oorspronkelyk van Maracaibo.

Veneusche ziekte Lues en Gonorrhoea kwamen geregeld voor.

De Inenting op de Scholen had regelmatig plaats in het begin van het jaar. Verder werden de Scholen geregeld bezocht en naar de gezondheidstoestand van de kinderen gekeken.

Aruba 10 Januari 1927

[signature]

Mazelen Gedurende de eerste maanden van de tweede helft van het jaar kwamen er vele gevallen van mazelen voor en vele met complicatie Broncho-pneumnie.

[initials]

48

J. E. M. ARENDS
MED. DOCTS. ARTS.
ARUBA, N. W. I.

Gezondheidstoestand gedurende de maand December van het j jaar 1926.

Over het algemeen is de gezondheidstoestand van dezer maand iets gunstiger dan de vorigë maand. Scorbuuts gevallen komen sporadisch voor. Vele kinderen voornamelyk heel klein kinderen, lyñen aan maagdarm stoornissen.

De voorkomende en behandelde gevallen waren:

Ziekte	Aantal
Abortus	5
Abscessus	17
Adenitis inguinalis	9
Angina catarrhalis	18
Arthritis gonorrhoica	3
Asthma bronchialis	4
Broncho-pneumonie	22
Bronchitis	19
Conjunctivitis catarrhalis	21
Cystitis	6
Dysenterie	28
Dysmennorrhoea	6
Eczema (en andere huidaandoening	38
Eclampria grav.	2
Epilepsie	4
Enteritis catarrhalis	39
Febris puerperalis	6
Febris typhoidea	2
Fractura Antilrachin	3
Gastro enteritis inf.	50
Gonorrhoea	15
Hysterie	6
Hydrocele	4
Infectie aan hand en voet	18
Influenza	6
Lues	12
Maagcatarrh.	21
Martitis	6
Malaria	8
Menorrhagia	10
Nephritis acuta et chrnica	6
Nephrolithiaris	3
Otitis purulenta	4
Orchitis gonorrh.	4
Oxyuris vermis	21
Rheumatisme	11
Rhinitis	19
Scabies	27
Scorbuut	8
Vaginitis	12
Vitum cordis	8
T.B.C. pul.	9
Andere tub. aand.	8
Vec. cruris	7
Tandextractie	28
Andere poliklinische gevallen	52

Hiervan zyn er 311 onvermogende.

Aruba 11 Januari 1927

J. Arends

Bijlage A.

Statistiek van de bevolking der geboorten, sterfgevallen en huwelijken over de laatste 6 jaren.

Aruba, den 11e Februari 1927.
De Gezaghebber,

[signature]

	1921			1922			1923			1924			1925			1926.		
	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal
Bevolking	3664	5224	8888	3552	5277	8829	3458	5327	8785	3539	5482	9021	3722	5713	9435	3552 4037	5654 6471	9206 10508
Geboorten	82.	76	158	223	190	413	188	184	372	155	160	315	198	202	400	154 162	152 189	306 357
Sterfgevallen	100	107	207	62	77	139	45	73	118	63	74	137	53	72	125	154 65	180 81	334 146
Huwelijken			32			56			67			47			84 107			76 107
Levensloos ter wereld gekomen.			11			19			13			14			22 14			19 19

Eiland Aruba.

ARUBA, 29 November 1926.

Ik heb de eer U hierby ter ~~bestudeering~~ toe te zenden, voor de benandeling op Maandag, den zesden December dezes jaars, des avonds om zeven half uur, in de Raadzaal alhier, het Ontwerp-begrooting van uitgaven voor 1928 voor dit eiland.

De Gezaghebber-Voorzitter v/d
Raad van Politie.

GEZAGHEBBER VAN ARUBA
KOLONIE CURAÇAO

[signature]

Aan de Heeren

J.H.Eman (29 Nov.ber - 1 December) Gezien.

A.C.Wever (2 Dec.ber - 4 December). Gezien.

52

53

Eiland Aruba.

Ontwerp-begrooting
van
Uitgaven
voor het dienstjaar
1928.

Aruba, 6 Dec. 1926.
De Gezaghebber,
J. A. Quast.

53

Raming der uitgaven van het eiland Aruba voor het dienstjaar 1928.

		Iᵉ Afdeeling Gemeentelijk Bestuur.	Raming 1928	Raming 1927	
1	-	Bezoldigingen of toelagen aan: 1 Commies	f 3.300: [1]	f 3.150:	[1] De titularis verkrijgt in den loop van 1927 recht op verhooging van bezoldiging.
		1 klerk	1.800:	1.800:	
		4 Schrijvers: 1 à f 960.: en 3 à f 600.:	2.760: [2]	3.150:	[2] Tengevolge van wisseling van personeel is de raming voor 1928 lager gesteld dan voor 1927.
2.	-	Vergoeding aan de ambtenaren van den burgerlijken Stand	99- [3]	50-	[3] De vergoeding bedroeg in 1924 - f 60.: in 1925 - f 81.: en in het loopend dienstjaar tot heden reeds f 96.: In dat verband wordt de raming voor 1928 verhoogd en op f 99.: gesteld.
3	.	Bindloon en verdere uitgaven.	450:	450:	
4	-	Bezoldigingen of toelagen, voedergelden of kosten van vervoermiddelen van de ambtenaren en beambten.			
	a.	Bezoldigingen of toelagen: 1 gezaghebber	~~6000:~~	6000:	f 8000.-
		1 bode ten dienste van den gezaghebber.	~~420:~~	420:	f 600.-
	b.	Voedergelden of kosten van vervoermiddel: aan 1 gezaghebber	~~700:~~	700:	f 1000.=
5	-	Huur van woningen in de buitendistricten ten dienste van den gezaghebber voor het houden van zittingen enz.	~~360:~~	360:	f 480.-
6	-	Kosten van het volksfeest op den verjaardag van H. M. de Koningin.	~~250:~~	250:	f 300.-
			16139 18789	16330	

IIe Afdeeling
Rechts- en Politiewezen.

7	-	Kostgeld, kleeding, ligging en andere uitgaven voor de gevangenissen.	500 :	500 :
8	-	Uitgaven voor het politie- en rechtswezen.	1.200 :	1200 :
9	-	Vergoeding aan de leden van de Commissie tot onderzoek naar de bekwaamheid van aspirant-bestuurders van motorrijtuigen.	600 .	600 :
			f 2300 -	f 2300 :

IIIe Afdeeling
Geldelijk Beheer.

10	-	Uitgaven voor het boschwezen :		
	a.	Bezoldigingen of toelagen :		
		2 boschwachters 1e kl à f 720.:	f 1.440 :	f 1.440 :
		1 boschwachter 2e kl	540 :	540 :
	b.	Tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen aan 3 boschwachters à f 20.:	60 :	60 :
		Belastingen.		
11	-	Toelaag en voedergeld of tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddel van den Ontvanger.		
	a	Toelaag	300 :	300 :
	b.	Voedergeld	400 :	400 :
12	-	Bezoldigingen of toelagen aan de ambtenaren van den werkelijken dienst der belastingen.		
		Bezoldigingen of toelagen :		
		1 hoofdkommies	1800 :	1800 :
		3 kommiezen à f 1620 :	4860 :	4800 :
		4 hulpkommiezen.	3720 : [1]	3876 :
			f 13.120	f 13.216

[1]) Wegens ~~verwisseling~~ [wisseling] van het personeel is de raming voor 1928 lager ~~geschat~~ dan voor 1927.

No.	Omschrijving			Toelichting
		f 13.120	f 13.216	
13	- Kosten van toezicht op de invordering van het in- en uitvoerrecht en het accijnsrecht en andere uitgaven.	f 3300 : 5)	3000 :	5) Hooger geraamd in verband met de verhooging van de aan de ambtenaren van den buitendienst der belastingen toe te kennen vergoeding voor dienstverrichtingen buiten den voor hen vastgestelden gewonen diensttijd. (G.B. dd. 17 Augustus 1926, No. 638).
	Postery en telegraafdienst.			
	Posterij			
14	- Toelaag van 1 brievenbesteller	~~300~~ 600 :	300 :	f 600.=
15	- Benoodigdheden voor het postkantoor, schoeisel voor den besteller en andere uitgaven.	300 : 6)	200 :	6) Wordt voorgesteld de raming voor 1928 met f 100.- te verhoogen, in verband met de toename van het postverkeer enz.
	Telegraafdienst.			
16	- Bezoldigingen of toelagen:			
	1 hoofd van den post voor D. T.	300 :	300 :	
	2 Seiners, 1 à f 2700.- en 1 à f 2400.-	5.100 : 7)	4.706 :	7) Termijnsverhooging.
	1 telegrambesteller	480 :	480 :	
17	- Bedrijfs- en onderhoudskosten van de inrichting voor draadlooze telegrafie	1.200 :	1.200 :	
		f 24400 -	f 23.402	

IVe Afdeeling.
Eeredienst, onderwijs en armenzorg.
Eeredienst

No.	Omschrijving			
18	- Bezoldigingen of toelagen en tegemoetkoming in de kosten van vervoermiddelen van de voorgangers van de godsdienstige gemeenten.			
	a. Bezoldigingen of toelagen:			
	1 leeraar by de Hervormde gemeente	f 3.504 :	f 3.504 :	
	3 R. K. geestelijken t/ss. 2e rang à f 1800.-	5.400 :	5.400 :	
	aan den leeraar der Hervormde gemeente voor diensten te Piedra Plat.	240 :	240 :	
		f 9.144	f 9.144 :	

			f 9.144	f 9.144	
	b.	Tegemoetkoming aan 3 R.K. geestelijken in de kosten van vervoermiddelen à f 40.–	120 :	120 :	
		Onderwijs **Schooltoezicht.**			
19	-	Reis- en teerkosten van de leden van de Commissie van toezicht.	50 :	50 :	
		Openbaar Lager Onderwijs.			
20	-	Bezoldigingen of toelagen van de onderwijzers en onderwijzeressen bij het openbaar onderwijs.			
		2 onderwijzers 3e kl. 1 à f 3336: en 1 à f 1800:	5.136 :	3336 :	8) Wegens vermeerdering van het personeel en van termijnsverhoogingen is de raming voor 1928 hooger gesteld.
		1 onderwijzeres 3e kl.	1850 :	1800 :	
		1 " 4e kl.	1120 :	960 :	
		1 schoolhoofd	360 :	360 :	
		1 onderwijzeres voor nuttige handwerken.	576 :	576 :	
21	-	Schoolmeubelen, schoolbehoeften en kleine uitgaven.	600 :	600 :	
		Bijzonder Onderwijs.			
22	-	Uitkeeringen ten behoeve van het bijzonder onderwijs.			
	a.	Uitkeeringen voor het personeel. aan de R.K. scholen	43.430 :	43.430 :	
		" " protestantsche school te Piedra Plat	800 :	800 :	
	b.	Tegemoetkoming in de kosten van het stichten, verbouwen of aankoopen van schoollokalen en het aanschaffen van meubelen aan de R.K. scholen.	1180 –	1180 :	
		Armenzorg.			
23	-	Bijdrage aan de armenkas of onderstand aan behoeftigen.	2000 :	2000 :	
			f 66.366 :	f 64.356	
		Ve Afdeeling **Landbouw**			
24	-	Uitgaven in het belang van den landbouw en de veeteelt	f 500 :	f 500 :	
		Do.	f 500	f 500 :	

			Old.	
25	-	Aanleg, onderhoud en verbetering van irrigatie-werken en putten.	f 500:	f 500:
			750:	750:
			f 1.250:	f 1.250:

VIe Afdeeling
Openbare Gezondheidsdienst.

26	-	Bezoldigingen of toelagen en voedergelden of kosten van vervoermiddelen aan de gouvernements-geneeskundigen.			
	a.	Bezoldigingen of toelagen: 2 gouvernements geneeskundigen à f 5.100 ~~6000~~	~~f 10.200:~~ 12000	f 10.200:	f 6000
	b.	Voedergeld of kosten van vervoermiddelen: 2 gouvernements geneeskundigen à f 900.:	1.800:	1.800:	
27	-	Kosten van uitvoering van den quarantaine-dienst.	150:	150:	
28	-	Arbeidsloonen en andere uitgaven bij den reinigingsdienst	~~1000:~~	1000:	f 1200:
29	-	Vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogenden, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel, huur van spreekkamers voor de gouvernements geneeskundigen en verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen.			
	a.	Vergoeding voor verpleging en begrafeniskosten van onvermogenden, daaronder begrepen de gevangenen, het politiepersoneel en het wettig gezin van de leden van dat personeel	4000: 9)	3200:	9) Verhoogd in verband met de verhooging van de vergoeding voor verpleging enz. van onvermogende patienten in het R.K. Ziekenhuis. (G. B. dd. 5 Mei 1926, No. 565).
	b.	huur van een spreekkamer voor den gouvernements-geneeskundige van het 2e district.	30:	30:	
	c.	verloskundige hulp aan onvermogende kraamvrouwen	102:	102:	
			f 19.282	f 16.482	

VIIe Afdeeling
Openbare Werken.

No.		Omschrijving			Toelichting
30	a.	Onderhoud en herstelling van de Landsgebouwen, eigendommen en werktuigen.	f 3000 : [10]	2500 :	[10]
	b.	Onderhoud, aankoop en vernieuwing van meubelen	200 :	200 :	
31	-	Onderhoud en herstelling van straten en wegen.	5000 :	5000 :	
				700 :	Verven v/h. Gezaghebbershuis en de landskantoren.
				2.000 :	Verbetering van straten en wegen.
				1.200 :	Bouw van een vischmarkt.
				10.300 :	Bouw van een steenen kade. Baggerwerk nabij den aanlegsteiger in de Paardenbaai en verbetering van dien steiger.
32	-	Toelaag van een persoon belast met het aansteken en uitdooven van het steigerlicht aan de Paardenbaai	120 :	120 :	
33	-	Benoodigdheden en andere uitgaven voor de straatverlichting.	2000 : [11]	1600 :	[11]
			f 10,320 :	f ~~9420~~ 23620 :	

[10] Wegens ~~de toename~~ het grooter worden in aantal van Landsgebouwen (Dokterswoning enz. te St. Nicolaas en een vischmarkt in de Oranjestad) wordt voorgesteld de raming voor 1928 met f 500.: te verhoogen.

[11] Voorgesteld wordt het krediet voor 1928 op f 2000.: te stellen, teneinde enkele plaatsen van de Oranjestad met druk verkeer, die óf zeer onvoldoende óf in het geheel niet verlicht zijn, van lichtpunten te voorzien.

VIIIe Afdeeling.
Haven- en Loodswezen.

No.		Omschrijving			Toelichting
34		Bezoldigingen en toelagen of loon v/d. ambtenaren en beambten en andere uitgaven.			
	a.	Bezoldiging, toelagen of loon:			
		1 havenmeester, tevens loods voor de Paardenbaai	f 1200 : [12]	720 :	[12] 1200.-
		1 loods voor de St. Nicolaasbaai	2850 :	2850 :	
		1 motorist van de loodsboot aan de St. Nicolaasbaai	900 :	900 :	
	b.	Andere uitgaven voor den loodsdienst	500 :	500 :	
35	-	Onderhoud, herstelling en bedrijf van de loodsmotorboot voor de St. Nicolaasbaai	1500 :	1500 :	
			f 7.250 -	f 6.470 -	

[12] De tegenwoordige titularis is benoemd op het nieuwe aanvangssalaris van f 1200.: 's jaars.

36	. Bezoldigingen, toelagen, loon of schadeloosstelling van kosten voor vervoermiddelen van het personeel v/d. kustverlichting.	f 7.250 :	f 6.470 :	
	a Bezoldiging, toelagen of loon:			
	1 vuurtorenwachter te Noord Westpunt.	1080 :	1080 :	
	1 -id- te Cerro Colorado	960 :	960 :	
	1 hulpvuurtorenwachter te Noord Westpunt.	600 : [13]	795 :	[13] Een nieuwe titularis is benoemd onder genot van het aanvangssalaris.
	b. Schadeloosstelling van kosten voor vervoermiddel aan den vuurtorenwachter te Cerro Colorado	180 :	180 :	
37	- Benoodigdheden voor haven- en kustverlichting en andere uitgaven.	2800 :	2800 :	
		f 12.870 :	f 12.285 :	

Algemeen overzicht.

I^e^ Afdeeling	Gewestelijk Bestuur	f 18.789 :	f 16.330 :
IIe "	Rechts- en politiewezen.	2300 -	2300 -
IIIe "	Geldelijk Beheer	24400 -	23.402 -
IVe "	Eeredienst, onderwijs en armenzorg.	66.366 -	64.356 -
V^e^ "	Landbouw	1.250 -	1.250 -
VIe "	Openbare Gezondheidsdienst	19.282 -	16.482 -
VIIe "	Openbare Werken.	10.320 -	23.620 :
VIIIe "	Haven- en Loodswezen.	12.870 -	12.285 -
		f 155577 :	f 160.025 :

Aan

de Heeren Landraden.

Alhier.

Ik heb de eer U hierby aan te bieden, ter besstuderring, het Ontwerp-begrooting van Inkomsten van ARUBA voor het dienstjaar 1928.

De behandeling van het Ontwerp zal plaats hebben op Zaterdag, den 15n. dezer maand, des avonds om 7½ uur, in de Raadzaal alhier.

Aruba, 11 Januari 1927.
De Gezaghebber-Voorzitter
v/d Raad van Politie,

J.F. Quast

Den Heer

J. H. Eman 11 - 12 Januari 1927 Gezien

A. Wever 13 - 14 Januari 1927. Gezien

57

58

Eiland Aruba

Ontwerp - begrooting
van
Inkomsten.
voor
het dienstjaar
1928.

Aruba, 15n Januari 1927
De Gezaghebber,
J. F. Quast.

Raming der middelen en inkomsten van het eiland Aruba voor het dienstjaar 1928.

Toelichtingen.

	A. Belastingen.	Raming 1928.	Raming 1927.	Toelichtingen
a.	Invoerrecht.	f 36000 :	f 20.000 :	a. De belasting heeft in 1926 wat meer dan f 43.000.: opgebracht. Deze ruime opbrengst houdt voor een deel verband met de omstandigheid dat dat jaar een slecht oogstjaar was. F Daarom wordt voorgesteld de raming voor 1928 te stellen op f 36.000.- of f 16.000.= meer dan de raming voor 1927. F In 1926 werd ook meer ander direct uit het buitenland ingevoerd, zoodat de rechten hier betaald zijn geworden. Het is niet zeker dat zulks ook in volgende jaren het geval zal zijn.
b.	Accijnsrecht.	45.000 :	30.000 :	b. Waar de opbrengst van deze belasting in 1925 bijna f 40.000.: en in 1926 bijna f 55.000.: was, wordt voor 1928 f 45.000.: geraamd.
c.	Accijns op geslacht	800 :	800 :	
d.	Zegelbelasting	3000 :	2500 :	d. Zoowel in 1925 als 1926 heeft deze belasting iets meer dan f 3000.: (resp. f 3163.50 en f 3550.90) opgebracht. In dat verband wordt voor 1928 f 3000.= geraamd.
e.	Overdrachtsbelasting	1.000 :	1.000 :	
f	Grondbelasting	3.500 :	6.400 :	f. Waar het gebleken is dat de raming voor 1925 en 1926 te hoog was, en de eerstvolgende nieuwe schatting pas in 1929 plaats moet hebben, wordt de raming voor 1928 gesteld op f 3.500.= Alhoewel aan de inning dezer belasting de hand zeer streng gehouden werd, heeft de belasting in 1926 ternauwernood f 4000.: opgebracht.
h.	Gebruiksbelasting	1.500 :	1.500 :	h. Alhoewel de opbrengst in 1926 bijna f 3000.: bedroeg, wordt voorgesteld de raming voor 1927 te behouden. Immers kan verwacht worden dat wanneer het bedrijf van de Lago Oil Maatschappij geheel en al te St. Nicolaas overgebracht is en de ambtenaren van die Maatschappij zich daar ter
	Do.	f 90.800 :	f 62.200 :	

		O/D f 90.800 :	f 62.200 :	voor gevestigd hebben, de huurprijzen van de woonhuizen in de Oranjestad zeer dalen zullen.
i	Inkomstenbelasting.	5.000 :	5.000 :	i. ~~Waar~~ Niettegenstaande de strenge hand gehouden werd aan de invordering en daardoor eenige achterstand ingehaald werd, bracht deze belasting in 1926 nog geen f 5000.: op. Het voor 1927 geraamde bedrag van f 5000.: wordt daarom voor 1928 behouden.
k.	Vergunningsrecht	2000 :	1800 :	k. Wordt voorgesteld de raming te stellen op f 2000.: De opbrengst in 1926 was f 2450.:
l.	Hoordenbelasting.	600 :	600 :	
		f 98.400 :	f 69.600 :	

B. Inkomsten van Onderscheiden Aard.

a.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand.	f 100 :	f 100 :	a. In verband met de voorgestelde verhooging van de voor het voltrekken van huwelijken voor en na kantoortijd enz. te betalen vergoeding, kan verwacht worden, dat heel weinig huwelijken na bezetten diensttijd voltrokken zullen worden. Het wordt daarom raadzaam geacht de raming voor 1928 op geen hooger bedrag dan f 100.: te stellen. De inkomsten in 1926 bedroegen f 246.: .
c.	Boeten.	400 :	400 :	
f.	Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen.	500 :	500 :	
h.	Huur van landsgronden en -eigendommen.	12000 :	16000 :	h. Met het oog op den reeds ingehaalden achterstand in 1924, 1925 en 1926 wordt voorgesteld de raming op f 12000.: terug te brengen.
i.	Registratierecht.	100 :	100 :	
j.	Ontvangsten wegens dienstverleening bij den in-, uit- en doorvoer van goederen.	3500 :	2500 :	j. De inkomsten in 1926 bedroegen f 4930.: Waar het zich laat aanzien dat bij de algeheele vestiging aan de St. Nicolaasbaai van de Lago Oil Maatschappij de dienstverleening eerder af- dan
		D/D. f 16.600 :	f 19.600 :	

	Omschrijving	1928	1927	Toelichting
		Ot. f 16.600:	f 19.600:	toenemen zal, wordt voorgesteld de raming te brengen op f 3500.:
k.	Huur van opslagplaatsen.	500:	500:	k. Om gelijke reden als hiervoor wordt de raming van f 500.: voor 1927 overgenomen voor 1928, alhoewel de inkomsten in 1926 bedroegen ruim f 1000.:
n.	Inkomsten van de posterij.	6000:	4.500:	n. De inkomsten bedroegen in 1926 iets meer dan f 6500.: Daarom wordt voorgesteld de inkomsten voor 1928 te ramen op f 6000.:
p.	Opbrengst van den post voor draadlooze telegrafie	10.000:	10.000:	p. De inkomsten bedroegen in 1925 iets meer dan f 11.600.: en in 1926 bijna f 11.000.: of ongeveer f 600.: minder. Het wordt daarom raadzaam geacht de raming voor 1928 niet hooger te stellen dan die voor 1927 (f 10.000.:)
y.	Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst: verkochte kaarten recht gevende op geneesk. hulp.	400:	400:	
bb.	Loodsgelden.	15.000:	7.900:	bb. Alhoewel het bedrijf van de Lago Oil Maatschappij nog niet te St. Nicolaas overgebracht is, wat bij de raming voor 1927 verwacht werd wel het geval te zijn, is deze raming op f 1000.: na behaald. Het moet zeer tegenloopen zoo de vestiging te St. Nicolaas in 1928 nog niet haar beslag heeft genomen. Met het oog hierop wordt een bedrag van f 15.000.: geraamd. De raming is nog eerder laag dan te hoog te noemen.
dd.	Alle andere ontvangsten.	2.000:	1500:	dd. Niettegenstaande deze ontvangsten van zeer wisselvalligen aard is, wordt voorgesteld de raming voor 1928 te stellen op f 2000.: De ontvangsten bedroegen in de 3 laatste jaren respectievelijk ruim f 1600.: f 2600.: en f 4300.:
		f 50.500:	f 44.400:	

Overzicht.

		1928	1927
A.	Belastingen.	f 98.400:	f 69.600:
B.	Inkomsten van onderscheiden aard.	50.500:	44.400:
		f 148.900:	f 114.000:

ARUBA, 17 Januari 1927.

No.22/10.

Bylagen:
6.

Ik heb de eer Uwer Excellentie hierby aan te bieden:

1°. Het ontwerp-begrooting van inkomsten voor 1928;

2°. De opgave, vermeldende de raming der middelen over het dienstjaar 1926, vergeleken met de opbrengst;

3°. Den staat, vermeldende de opbrengst over de dienstjaren 1924, 1925 en 1926;

4°. De opgaaf der overschreden posten van de begrooting der uitgaven van het dienstjaar 1926, en

5°. Een nihil-staat van ten laste van den dienst van 1926 verevende vorderingen, welke den laatsten December nog onbetaald waren.

Tevens wordt Uwer Excellentie hierby aangeboden afschrift van de ontworpen notulen van den Raad van Politie op dit eiland van den 15n. dezer maand, in welke vergadering het ontwerp-begrooting der middelen behandeld is geworden.

De Gezaghebber,

[signature]

Aan Zyne Excellentie
den Heer Gouverneur
van CURACAO.

60

Eiland Aruba

Staat
van de opbrengst der middelen
over
de 3 laatste jaren.

Aruba, den 25e Februari 1929.
De Gezaghebber,
Wagemaker

61

Staat vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten over de 3 vorige jaren.

	Benaming der middelen en inkomsten.	Opbrengst 1926		1927		1928	
	A. Belastingen						
a	Invoerrecht	f 43034	69	f 70.258	08	f 188.783	03
b.	Accijns op gedistilleerd	54.860	93	80365	07	159672	72
c.	Accijns op geslacht	862	15	1.215	80	2.154	90
d.	Zegelbelasting	3.550	90	5.889	25	12.494	95
e	Overdrachtsbelasting	1061	-	1.362	50	3458	-
f	Belastingen op openbare verkoopingen van roerend goed	198	-	-	-	209	50
g	Grondbelasting	4.156	14	4.253	06	4.788	03
h	Gebruiksbelasting	2.857	19	4.313	72	10.338	03
i	Inkomstenbelasting	4.782	37	6596	-	7.235	-
k	Vergunningsrecht	2.450	-	2628	-	3618	-
l	Hondenbelasting	685	-	729	-	617	-
		f 118.498	37	177.610	48	393.369	16

Staat vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten over de 3 vorige jaren.

	Benaming der middelen en inkomsten.	Opbrengst 1926	Opbrengst 1927	Opbrengst 1928
	B. Belastingen van onderscheiden aard.			
a.	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand	f 246 -	f 161 -	f 475 -
c	Boeten	304 50	2.177 -	6069. 50
e	Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen	405 -	1695 -	4.320 -
f	Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of af„ monstering van scheepsvolk	13 -	24 -	- -
g	Huur van landsgronden en eigendommen	8.402 68	15.480 18⁵	9.717 13
h	Registratierecht	193 -	238 -	331 -
i	Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen.	4.930 -	10.370 90	20.376 -
j	Huur van opslagplaatsen	1.346 59	1.848 04	4.864 42
n	Inkomsten van de posterij	6.924 17	9.461 92	19.363 39
p	Opbrengst van den post voor draadlooze telegrafie	11. 018 35	26.452 50	47.777 88
u	Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten.	309	- -	- -
		f 34.092 29	f 67.908 54⁵	f 113.294 32

Staat vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten over de 3 vorige jaren.

Benaming der middelen en inkomsten.	Opbrengst 1926		Opbrengst 1927		Opbrengst 1928	
O.D.	f 34.092	29	f 67.908	57^{5}	f 113.294	32
v. Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst: verkochte kaarten rechtgevende op geneeskundige hulp.	612	-	247	50	115	50
y. Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels	-	-	1.620	-	3.765	-
bb. Loodsgelden	6.919	-	29.051		191.565	-
dd. Alle andere ontvangsten	4.362	49	16.799	74^{5}	18.471	45
	f 45.985	78	f 115.626	79	f 327.211	27

Overzicht

	1926		1927		1928	
A. Belastingen	f 118.498	37	f 177.610	48	f 393.369	16
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	45.985	78	115.626	79	327.211	27
	f 164.484	15	f 293.237	27	f 720.580	43

legger

nog niet verzonden wacht op staat van uitgaven bij mr Plantz.

Eiland Aruba

Staat
van de opbrengst der middelen over de 3 laatste jaren.

Aruba, 25 Februari 1929.
De Gezaghebber,
Wagemaker

63

Staat vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten over de 3 vorige jaren.

Benaming der middelen en inkomsten.	Opbrengst 1926	1927	1928
A. Belastingen.			
a. Invoerrecht	f 43.034 69	f 70.258 08	f 188.783 03
b. Accijns op gedistilleerd	54.860 93	80.365 07	159.672 72
c. Accijns op geslacht	862 15	1.215 80	2.154 90
d. Zegelbelasting	3.550 90	5.889 25	12.494 95
e. Overdrachtsbelasting	1.061 -	1.362 50	3.458 -
f. Belastingen op openbare verkoopingen van roerend goed	198 -	- -	209 50
g. Grondbelasting	4.156 14	4.253 06	4.788 03
h. Gebruiksbelasting	2.857 19	4.313 72	10.338 03
i. ~~Vergunningsrecht~~ Inkomstenbelasting	4.782 37	6.596 -	7235 -
j. ~~Hondenbelasting~~ Successiebelasting	- -	- -	- -
k. Vergunningsrecht	2.450 -	2.628 -	3618 -
l. Hondenbelasting	685 -	729 -	617 -
m. Petroleumraffinaderij belasting			
n. Motorrijtuig- rijwiel- en motorbootbelasting			
	f 118.498 37	f 177610 48	f 393.369 16

Staat vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten over de 3 vorige jaren.

Benaming der middelen en inkomsten.	Opbrengst 1926		1927		1928	
B. Belastingen van onderscheiden aard.						
a. Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening van de ambtenaren en hulpambtenaren van den burgerlijken stand.	f 246	-	f 161	-	f 475	-
c. Boeten	304	50	2.177	-	6.069	50
e. Ontvangsten wegens examengelden gestort door aspirant-bestuurders van motorrijtuigen.	405	-	1695	-	4320	-
f. Ontvangsten wegens gelden betaald voor aan- of afmonstering van scheepsvolk	13	-	24	-	-	-
g. Huur van landsgronden en eigendommen	8.402	68	15.480	18⁵	9717	13
h. Registratierecht	193	-	238	-	331	-
i. Ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen.	4.930	-	10.370	90	20.376	-
j Huur van opslagplaatsen	1.346	59	1.848	04	4.864	42
n Inkomsten van de posterij	6.924	17	9.461	92	19.363	39
p Opbrengst van den post voor draadlooze telegrafie	11.018	35	26.452	50	47.777	88
u Rente van verleende voorschotten voor landbouw en afbetaling op die voorschotten.	309	-	-	-	-	-
	f 34.092	29	f 67.908	54⁵	f 113.294	32

Staat vermeldende de opbrengst der middelen en inkomsten over de 3 vorige jaren.

Benaming der middelen en inkomsten.	Opbrengst 1926		1927		1928	
O.D.	34.092	29	f 67.908	54⁵	f 113.294	32
v Ontvangsten van den openbaren gezondheidsdienst: verkochte kaarten rechtgevende op geneeskundige hulp.	612	-	247	50	115	50
y Vergoeding van de kosten van onderzoek en beproeving van stoomketels en van vernieuwde vergunningen tot gebruik van die ketels	-	-	1620	-	3765	-
bb [aa] Loodsgelden	6.919	-	29.051	-	191.565	-
dd. [ee] Alle andere ontvangsten	4.362	49	16799	74⁵	18.471	45
	f 45.985	78	f 115.626	79	f 327.211	27

Overzicht

	1926		1927		1928	
A. Belastingen	f 118.498	37	f 177.610	48	f 393369	16
B. Inkomsten van onderscheiden aard.	45.985	78	115.626	79	327.211	27
	f 164484	15	f 293.237	27	720580	43

Bijlage A

Statistiek van de bevolking der geboorten, sterfgevallen en huwelijken over de laatste 6 jaren.

Aruba, den 25en Februari 1929.
De Gezaghebber,
M. Wagemaker

	1923.			1924.			1925.			1926.			1927.			1928.		
	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal.	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal	M.	V.	Totaal
Bevolking.																		
	3450.	5327	8785	3539.	5482.	9021.	3722.	5713.	9435.	3552.	5654.	9206	4037.	6471.	1050.	5305	6919	12224
																6096.	7354	13.450
Geboorten.																		
	188.	184.	372.	155	160.	315.	198.	202.	400	154.	152.	306.	162.	189.	351.	263	243	506. –
																293	244	537
Sterfgevallen																		
	45.	73.	110.	63	74	137	53	72.	125	154	180.	334.	65	81.	146.	97.	70.	167.
																102	69	171
Huwelijken																		
			67.			47.			84.			76.			107.			166.
																		199
Levenloos ter wereld gekomen																		
			13.			14.			22.			19.			14			25.
																		28

Eiland Aruba

Bijlage 9.

Verdeeling der perceelen naar de oppervlakte

Districten	Getal perceelen	Tot 0.25 H.A.	Tot 0.50 H.A.	Tot 1 H.A.	Tot 2 H.A.	Tot 3 H.A.	Tot 4 H.A.	Tot 5 H.A.	Grooter dan 5 H.A.
1°, 2°, 3° en 4° district.	1906	308	64	367	591	278	121	60	117
	2048	368	75	381	616	291	131	68	118
		60	11	26					

Aruba, den 25en Februari 1929.

De Gezaghebber,

[signature]

Eiland Aruba

Bijlage 8.

Overzicht

van de verhuurde terreinen op Aruba.

District.	Getal perceelen op 31 December 1927	Bijgekomen in 1928.	Afgegaan in 1928.	Getal perceelen op 31 December 1928.	Hoe omheind.				Onder welke voorwaarden en bepalingen in huur afgestaan.	
					Goed.	Tamelijk goed.	Slecht.	In het geheel niet.	Oude	Nieuwe
1°, 2°, 3°, 4° en 5°	1864	105	63	1906	519	1154	80	153	387	1519.
	1906	226	84	2048	540	1199	114	195	303	1745

hoevel aardr. 84
" bouw. 60
" landb.

legger.

Aruba, 25e Februari 1929.

De Gezaghebber,

M Wagemaker

Eiland Aruba.

Bijlage 8.

Overzicht

van de verhuurde terreinen op Aruba.

Eiland Aruba.

Bijlage 7.

Overzicht
van den stand der huurpenningen in het 1e 2e 3e en 4e district.

Uitstaande op eind December 1927	Verschuldigde huur over 1928	In 1928 bijgekomen	Totaal verschuldigd in 1928	In 1928		Bleef uitstaande op eind December 1928.
				Afgeschreven	Aangezuiverd	
11.124.46⁵	ƒ 11091.57	ƒ 719.–	22935.03⁵		8962.14	13972.89⁵

Aruba,
De Gezaghebber
Wagemaker

89

legger

Bijlage B.

Staat

aantoonende de verdeeling der ingezetenen op het einde van 1928, naar hunne geboorteplaatsen en de Kerkgenootschappen, waartoe zij behooren.

Aruba, den 25^n Februari 1929.
De Gezaghebber,
Wagemaker

Districten	Getal sterkte der bevolking	Waarvan geboren: Op Aruba	In de Kolonie	Elders in West Indië	In nederland	In Europa buiten nederland	In andere oorden	Indeeling naar de Kerkgenootschappen: Protestanten	R. Katholieken	Israëlieten	Onbekend	Aanteekeningen
Oranjestad	2277	2056	105	18	15	3	80	286	1807	1	183	Op Kolom "onbekend" zijn 1027 aangekomen vreemdelingen
1° district	1368	1337	15	6	-	-	10	4	1314	-	50	
2° "	2367	2333	8	7	7	-	12	7	2360	-	-	
3° "	2318	2280	16	10	6	-	6	29	2289	-	-	
4° "	3894	3834	17	16	6	8	13	18	2732	-	1144	
	12.224	11.840	161	57	34	11	121	344	10.502	1	1377	

Bijlage B.

Staat

aantoonende de verdeeling der ingezetenen op het einde van 1927, naar hunne geboorteplaatsen en de Kerkgenootschappen, waartoe zij behooren.

Aruba, den 24 Februari 1928.
De Gezaghebber,
[signature]

Districten.	Getal sterkte der be-volking.	Waarvan geboren						Indeeling naar de Kerkgenootschappen.			Aanteekeningen.
		Op Aruba.	In de Kolonie.	Elders in West Indië.	In Nederland.	In Europa buiten Nederland	In andere oorden.	Protestanten.	R. Katholieken.	Israëlieten.	
Oranjestad	2068	1674	144	22	15	3	160	277	1790	1	
1° district	1257	1226	15	6	-	-	10	4	1253	-	
2° district	2298	2256	13	7	7	-	15	5	2293	-	
3° district	2208	2153	33	10	6	-	6	29	2179	-	
4° district	2677	2599	35	16	6	8	13	16	2661	-	
	12.224										
	10.508	9908	290	61	34	11	204	331	10176	1.	

1

VERSLAG

van het beheer en den staat van het eiland A R U B A

L. C. J. Nunes

ARTS,

ARUBA. 192

26	27	28
9.206	10.508	12.224
		1226
		13.450.
bijgeh.		
27 - 208		
8 - 339	5008	
9 - 366	860	

Statistiek der Protestantsche Gemeente op Aruba ult. 1928

Aantal v. Gemeente leden	394
[illegible]	6
[illegible]	1
[illegible]	9
[illegible]	1
[illegible]	16
[illegible]	1
[illegible]	6
Catechisanten	16
[illegible]	22

71

He[illegible] 2e district is zeker aan-
-merkelyk [illegible] namelyk 49 tegen 38 en
ook hooger dan [illegible]-en andere districten. De redenen hier-
-van zyn my onbekend.

1

no 422

VERSLAG

van het beheer en den staat van het eiland A R U B A

L. C. J. Nunes

ARTS.

ARUBA, 192

26	27	28
9.206	10.508	12.224
		1.226
		13.450
bijgek.		
27 - 205		
8 - 339	5.008	
9 - 366	860	

voor Aruba ... bedroeg,

vergunt mits deze ~~.....~~ .... op Aruba terug te komen
" " " .... het eiland binnen te komen

72

meer zielen dan de andere

75

He... ...e district is zeker aan-
-merkelyk ... namelyk 49 tegen 38 en
ook hooger dan ...s-en andere districten. De redenen hier-
-van zyn my onbekend.

652
148
800

550
151
399

673
151
422

9435

9206

no 422

1

VERSLAG

L. C. J. Nunes

ARTS.

ARUBA, 192

26	27	28
9.206	10.508	12.224
		1226
		13.450
bijgek.		
27 - 205		
8 - 339	5008	
9 - 366	860	
	5810	351
	4950	146
6110	860	205
1102		
5008		
	537	506
	171	167
	366	339

...IDSTOESTAND

...AND ARUBA

...trict.

... voor Aruba 205 bedroeg,

...en tegen 167 sterfgeval-

...oortesverschit toe met

... ook aanzienlyk en is

...merkelyk hooger dan het

... kan my niet verstrekt

...ien

...4e district bedroeg dus

...cyfer tegen 175 in 1927.

...gen bedroeg slechts 64

...fer tegen 60 sterfgevallen

73

...strict te samen door de

...meer zielen dan de andere

75

He... ...e district is zeker aan-
-merkelyk ... namelyk 49 tegen 38 en
ook hooger dan ...s-en andere districten. De redenen hier-
-van zyn my onbekend.

no 422

1

VERSLAG

Van het beheer ...

L. C.

192

...ESTAND

...RUBA

...Aruba 205 bedroeg,

...n 167 sterfgeval-

...verschot toe met

...anzienlyk en is

...k hooger dan het

... niet verstrekt

Jaar Verslag

1928.

Bylagen

...trict bedroeg dus

... tegen 176 in 1927.

...roeg slechts 64

...gen 60 sterfgevallen

gen...

... district te zamen door de

Olien... ...ns meer zielen dan de andere

distr...

74

75

He... ...t 2e district is zeker aan-

-merkelyk ... namelyk 49 tegen 38 en

ook hooger dan in stads-en andere districten. De redenen hier-

-van zyn my onbekend.

VERSLAG

van het beheer en den staat van het eiland A R U B A

L. C. J. Nunes

ARTS.

ARUBA, 192

" VERSLAG VAN DE GEZONDHEIDSTOESTAND
OVER 1928 v/h EILAND ARUBA
3e en 4e district.

Waar in 1927 het geboorteoverschot voor Aruba 205 bedroeg, kon in 1928 geboekt worden 506 geboorten tegen 167 sterfgeval- -len. De bevolking nam dus door het geboorteoverschot toe met

Aangekomen tot en met 31 Dec

568

Vertrokken tot en met 31 Dec

451

Passagiers te San Nichola

1226
6

74

...ct bedroeg dus ... tegen 175 in 1927. ...roeg slechts 64 ...en 60 sterfgevallen

Volgens my tellen het 3e en 4e district te zamen door de Oliemaatschappy te San Nicholas thans meer zielen dan de andere districten .

75

Het aantal sterfgevallen in het 2e district is zeker aan- -merkelyk hooger geweest dan in 1927 namelyk 49 tegen 38 en ook hooger dan in stads-en andere districten. De redenen hier- -van zyn my onbekend.

aangek. vertrok. transito

5242 4499 2234.

568 451

5810 4950

geb. 537 verl. 171

6347 5121

5121

1226 bijgekomen in 1929. 860 passagiers 366 geb. 1226

293 244

102 bg

191 175

m. vr.

m vr.

1928 12224 5305 6919

1929. 1226 191 175

13.450 600 260

totaal 6096 7354 191

m. vr. 175

366

860

1226

1928 Tr

6110 − 1102 − 1279 860

4047. 366

VERSLAG

L. C. J. Nunes
ARTS.

ARUBA, 192

" VERSLAG VAN DE GEZONDHEIDSTOESTAND
OVER 1928 v/h EILAND ARUBA
3e en 4e district.

Waar in 1927 het geboorteoverschot voor Aruba 205 bedroeg, kon in 1928 geboekt worden 506 geboorten tegen 167 sterfgevallen. De bevolking nam dus door het geboorteoverschot toe met 339 zielen.

De immigratie steeg gedurende 1928 ook aanzienlyk en is hierdoor zeker het bevolkingscyfer aanmerkelyk hooger dan het vorig jaar. Het juiste bevolkingscyfer kon my niet verstrekt worden.

	Geboorten	M.	Vr.	Sterfgevallen	M.	Vr.
Stadsdistrict	65	33	32	39	23	16
1e district	76	39	37	15	11	4
2e "	118	65	53	49	30	19
3e "	147	74	73	37	17	20
4e "	100	52	48	27	16	11

Het aantal geboorten in het 3e en 4e district bedroeg dus 247 of byna 50 % van het totaal geboortecyfer tegen 176 in 1927.

Het aantal sterfgevallen daarentegen bedroeg slechts 64 of circa 38 % van het totaal sterftecyfer tegen 60 sterfgevallen gedurende het jaar 1927.

Volgens my tellen het 3e en 4e district te zamen door de Oliemaatschappy te San Nicholas thans meer zielen dan de andere districten .

Het aantal sterfgevallen in het 2e district is zeker aanmerkelyk hooger geweest dan in 1927 namelyk 49 tegen 38 en ook hooger dan in stads-en andere districten. De redenen hiervan zyn my onbekend.

VERSLAG

van het beheer en den staat van het eiland ARUBA

L. C. J. Nunes

ARTS.

ARUBA, 192

Sterfgevallen verdeeld in leeftydklasse.

Beneden een jaar.	1-4 j.	5-9 j.	10-14 j.	15-19 j.	20-29 j.	30-39 j.	40-49	50-64	65-79	80 en hooger	Onbekend
62	11	1	=	6	11	11	19	17	18	7	2.

Volgens de bovenstaande cyfers is de zuigelingensterfte 36 % geweest van het sterftecyfer

Levenloos werden geboren 18 v.h. Mannelyk geslacht
7 " Vrouwelyk "

dus in totaal 25 tegen 14 in het vorig jaar.

Naar de geslachten verdeeld :

Geboren 263 v/h Mannelyk geslacht
243 " Vrouwelyk "

Gestorven 97 " Mannelyk geslacht
70 " Vrouwelyk "

Geboorteoverschot 166 v.h. Mannelyk geslacht
173 " Vrouwelyk "

Eerst tegen eind 1928 vielen de eerste regenbuien en is de regenval in de stad gedurende het jaar geweest 519.9 m.M.

Slechts 8 gevallen van Scorbut waren onder behandeling . De bevolking is nu finantieel beter aan toe ,en is hierdoor de voeding ook verbeterd ,waardoor avitaminosen en anamie voor een groot deel geelimineerd werden.

In 1928 werden 101 kinderen en zuigelingen door my behandeld wegens de een of andere Voedingsstoornis.

76

L. C. J. Nunes
ARTS.

ARUBA, 192

3.--

In totaal werden 390 atienten behandeld wegens Diarrhoen,die soms soms met slym en bloed gepaard gingen en werd dan ook de Diagnose nu eens gesteld op Enteritis dysenterica ~~afxm~~ dan weer op Gastroente--ritis. Met enkele Emetineinjecties en Tannineuitspoelingen genazen ze binnenkort.

In Maart 1928 werden in het 4de district 2 patienten behandeld wegens Morbilli,die later als genezen konden worden ontslagen.

In September werd by een patient,die in het hospitaal verpleegd werd de diagnose gesteld :"Paratyphoid" Patient werd na enkele weken hersteld ontslagen.

Ook in 1928 was het aantal Influenzagevallen hoog t.w. 465 en was het hoofdzakelyk de catarrhale en rheumatoide vorm die voorkwamen.

Enkele stierven wegens de gastro-intestinale vorm .

Het schoolverzuim is de maanden Mei en Juni in het 3de en 4de dis--trict wegens de Influenza hoog geweest.

Zooals reeds door my in het jaarverslag van 1927 vermeld werd ,word de diagnose "Tuberculosis pulmon." hoofdzakelyk in het Noorddistrict gesteld. In 1928 is dit district zeer zelden door my bezocht en werd dan ook maar eens voor korten tyd een patient(vreemdeling) in het hos--pitaal opgenomen wegens open tuberculose. Hy werd op zyn verzoek zoo spoedig mogelyk naar Engeland gezonden.

77

VERSLAG

van het beheer en den staat van het eiland A R U B A

L. C. J. Nunes

ARTS,

ARUBA, 192

4.--

Wat " VERLOSSINGEN " betreft kan vermeld worden, dat door my in het afgeloopen jaar verricht werd:

een extractie aan de stuit
een tang van Scanzoni
een keering met extractie wegens Eclampsie

ook werden behandeld een patient wegens Eclampsie, die van een levenloos kind beviel en een patient wegens Puerperaalinfectie, die later hersteld ontslagen werd.

In het St. Petrus van Verona en in het hulphospitaal van de Pan American werden door my in 1928 de volgende operaties verricht :

Hernia inguinalis indirecta (herniotomie)	2
Lymphadenitis inguinalis (extirpatie)	7
Ribresectie wegens Empyeem	1
Amputatie onder de knie	1
Atheroomcyste	1
Laparatomie wegens Leverruptuur	1
Bursitis (extirpatie)	1
Ganglion "	1
Curettement	2
Circumcisie	1
Enucleatio bulbi	1
Spierhechting	2
Peeshechting	3
Haemorrhoiden	1
Fistula ani	1
Exarticulatie van phalynx	3
Amputatie v.d. testis wegens ruptuur	1
Repositie onder narcose van een luxatio ischiadica	1

Ook in 1928 was het misbruik van A l c o h o l onder de Arubianen en vreemdelingen onrustbarend. Het aantal bierhuizen is in San Nicholas zeer toegenomen en verwys ik wat het alcoholmisbruik verder betreft naar myn schryven aan den D.O.G. gedateerd 27 Januari 1928.

78

VERSLAG

L. C. J. Nunes
ARTS.

ARUBA, 192

5.--

GESLACHTSZIEKTEN : behandeld werden

50 gevallen wegens Urethritis gonorrh.
34 " " Ulcera penis
16 " " Lues.
2 " " Vaginitis gonorrh.
11 " " Compl.v. "

Van " Verdrinken " drie gevallen geweest en wel een ongeval, een in de baai verdronken gevonden en by een konden de levensgeesten door kunstmatige ademhaling etc. weer ~~konden~~ opgewekt worden.

In het St.Petrus van Verona hospitaal werden in 1928 verpleegd :

Voor rekening van het Gouvernement		35
Eigen "		178
"	Lago Oil	140
"	Arend Petr.comp.	104

In totaal 457 patienten t.w. 343 mannen
99 vrouwen
15 kinderen

Het aantal ver leegddagen van de arme patienten bedroeg 988 en het totaal aantal ver leegdagen van de 457 patienten 8909

In het hospitaal stierven 9 patienten.

Voor Gouvernementsrekening werd door ondergeteekende in 1928 8 patienten opgenomen. Totaal werd door hem in dit hospitaal behandeld 192 patienten, terwyl de overige 265 door de drie andere artsen opgenomen werden.

In het hulphospitaal te San Nicholas werden in 1928 t.w. van 25 Aug. tot 31 Dec. polyklinisch 4 22 treatments verricht, terwyl in het hospitaal opgenomen werden 164 patienten.

79

VERSLAG

L. C. J. Nunes
ARTS.

ARUBA, 192

6.--

In 1928 werden in totaal gevaccineerd :

123 patienten met koepokstof en was het resultaat als volgt:

66 met goed gevolg
19 meer dan eens
36 eenmaal zonder goed gevolg
 2 door afwezigheid resultaat niet vastgesteld
85 v.h. 3de district en 38 v.h. 4de district.

In de haven van San Nicholas werden in 1928 volgens opgave van de douane ingeklaard : 2207 stoombooten en
uitgeklaard 2233 "

In 1928 door het Gouvernement verkocht :
77 kaartjes
gratis afgegeven 9 "
-----
totaal 86 "

Hiervan waren voor het 3de en 4de district 44.--

Volgens opgave van de douane te San Nicholas werden in 1928 ingeklaard 2207 schepen en uitgeklaard 2233.

Door ondergeteekende werd gedurende dat jaar gevisiteerd :
1778 laketankers komede van Maracaibo
301 Oceantankers " " Noord Amerika enz.
21 Vrachtbooten " " " " "
2 sleepbooten " " " " "
2 zeilbooten " " Windward islands
1 passagiersboot " " Columbia etc.

Over de maanden verdeeld is dit als volgt geweest :

	Jan.	Febr.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Oct.	Nov.	Dec.
Laketankers	132	124	131	129	151	155	170	-170	159	107	175	175
Oceantankers	24	23	27	23	28	26	23	-32	24	15	22	34
Sleepbooten			2									
Vrachtbooten			1	2	2	3	2	2.			1	8
Zeilbooten							1				1	
Passagiersboot												1

80

VERSLAG

L. C. J. Nunes
ARTS.

ARUBA, 192

Wat Drinkwatervoorziening, alsook Schoolhygiene, Vleeschkeuring Vroedvrouwenvraagstuk, Reinigingsdienst etc. betreft verwys ik om niet in herhaling te treden naar het verslag door my in Mei 1927 den Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst, op eene conferen-tie te Aruba gehouden, overhandigd.

In 1928 werd door my slechts een geval van Pannus gediagnostiseerd en wel by een Chinees, tafelbediende aan boord van een der oliebooten. Patient werd tydelyk in het hospitaal te Oranjestad geisoleerd en vervolgens naar London gestuurd.
Op de scholen werd de diagnose door my steeds gesteld op Conjunctivi-tis follicularis en genazen ze dan ook spoedig met indruppelen van Sulfas Cupric. solutie.

De kerkhofen te Savonet en Santa Cruz zyn in de directe nabyheid van school en woonhuis van Pastoor en Nonnen. Ze worden steeds rein en schoon gehouden. Zoo ver my bekend geen lykenhuis aanwezig.

De Gouvernementsgeneeskundige
van het 3de en 4de district.

L.C.J. NUNES.

Aan den Heer

81

no 422

1

VERSLAG

van het beheer en den staat van het eiland A R U B A
over het jaar 1 9 2 8.

A. Bevolking.

De bevolking van het eiland bedroeg op 1 Januari 12.224 zielen; hetgeen eene vermeerdering beteekent van 1716 zielen met het vorige jaar.

De oorzaken hiervan zyn gelegen in een hooger geboorte- dan sterfte-cyfer en in de toenemenden aanvoer van vreemdelingen.

De bevolking ter hoofdplaats bedroeg op 1 Januari 2277 zielen en is derhalve vermeederd met 209 zielen.

Geboren zyn: 506 zielen

waarvan

mannelyk geslacht	263
vrouwelyk "	243

en

in echt	390
buiten echt	116

Overleden zyn 167 zielen

waarvan

mannelyk geslacht	97
vrouwelyk "	70

Het aantal doodgeborene bedroeg 25

Er werden 116 huwelyken gesloten, waarby 25 kinderen gewettigd zyn.

Het aantal gehuwden, weduwnaars en weduwen bedroeg 4047.

Aan gekomen zyn 6110 personen en vertrokken 4733; hetgeen eene verschil geeft van 1377 zielen.

Het aantal doortrekkenden bedroeg 1279.

Bylage A geeft een overzicht van de bevolking, geboorten, huwelyken en strefgevallen over de laatste 6 jaren.

82

Bylagen B en C bevatten eene indeeling van de bevolking naar de geboorteplaats, de kerkgenootschappen en de bedryven.

Ten gevolge van de vele werkkrachten gevraagd door de Lago Oil Co. en de Arend Petroleum Maatschappy vertrokken slechts weinig personen naar elders om werk te zoeken.

Inschryving van de verklaring bedoeld in art. 1 No.3 van de verordening van 1906 P.B. No. 10 omtrent de vestiging binnen de kolonie, in den zin van het Regeeringsreglement, had in verslagjaar niet plaats.

B MEDEDEELINGEN VAN ALGEMEENEN AARD.

Den 22n. Mei werd voor de woning van den Gezaghebber eene volks demonstratie gehouden naar aanleiding van de arrestatie van een manspersoon, waarby de Landraad J. H. Eman als woordvoerder optrad, welk optreden van dien aard was, dat tegen hem proces-verbaal moest worden opgemaakt wegens het uiten van bedreigingen, tengevolge waarvan hy tot 2 maanden gevangenisstraf werd veroordeeld.

Tot opstootjes of gewelddadigheden kwam het echter niet.

Den 3n. Augustus werden door de Venezolaansche bark "Carman Maria" aan de Zuid-kust van het eiland in het 4e. district een elftal Venezolanen clandestine aan wal gezet.

By onderzoek bleek, dat zy politieke vluchtelingen waren en wegens gewapend verzet tegen de bestaande regeering uit Venezuela gevlucht.

De aanvoerders der opstandelingen Rafael Simon Urbina en Jose Maria Tossi werden met hun volgelingen voorloopig in de politiewacht te Oranjestad onder bewaking gesteld. Daar onder de in de hoofdstad aanwezige Venezolanen de meening heerschte, dat de in arrest gestelde landgenooten zouden worden uitgele-

verd aan hun regeering, ontstond onder hen eenige gisting en liepen er geruchten, dat zy zouden trachten de gearresteerden met geweld te bevryden.
Dit noopte den Gezaghebber tot het aanvragen van Militaire assistentie van Curacao, welke Maandag 6 Augustus arriveerde.
Tot opstootjes was het echter niet gekomen.
Per Venezolaansche sleepboot "Samson" werden de gearresteerden dien zelfden ochtend naar Curacao overgebracht onder militair geleide, terwyl een deel van het detachement onder bevel van den Luitenant Berger te Oranjestad achter bleef.
Den 7n. Augustus moest een deel van het detachement naar het bedryf van de Lago Oil & Transport Co. Ltd. worden gedirigeerd in verband met een uitgebroken staking onder het Venezolaansch personeel, dat hoogere loonen eischte.
De aanwezigheid van militairen bracht echter de gemoederen spoedig tot bedaren en kon de staking den 10n. d.a.v. reeds als geëindigd worden beschouwd.
Daar alles rustig was en geen andere reden het langer verblyf van de militairen noodzakelyk maakte, vertrok Luitenant Berger dien zelfden dag met 11 minderen naar Curacao, terwyl den 16n. d.a.v. het restant der manschappen naar Curacao terugkeerden.
Den 18n. Juli arriveerde Zyne Excellentie de Gouverneur, vergezeld van zyn adjudant, per SS. Maracaibo op het eiland voor een bezoek van 10 dagen.
Gedurende het verblyf werd een audiëntie gegeven, het publiek in de gelegenheid gesteld den Gouverneur verzoeken te doen enz. . Verder werden alle scholen bezocht, alsmede een onderzoek ingesteld naar de gronden voor den aanleg van een weg van Oranjestad naar de Arend Petroleum Maatschappy.
Ook werd een bezoek gebracht aan de Lago Oil & Transport Co. Ltd. tot het houden van eenige besprekingen.

84

Zyne Excellentie werd op zyn tournee's vergezeld door den Gezaghebber.

* zyn

Den 28n. Juli vertrok zyne Excellentie met*adjudant per SS. Maracaibo naar Curacao.

Door de Arend Petroleum Maatschappy werd hard gewerkt aan den bouw harer raffinadery en stalen zeepier voor den aanleg harer tankschepen.

Den 30n. April werd door deze maatschappy met den aanvoer van ruwe olie begonnen en wel met 3 tankers.

Den 10n. Mei was de raffinadery klaar en kon met de olie bewerking worden begonnen.

Den 14n. Juni d.a.v. werd de eerste verwerkte olie uitgevoerd.

Inmiddels werd met het bouwen van tanks, fabrieken en gebouwen druk voortgegaan en was ultimo dezer het eerste werkplan gereed.

Door deze maatschappy werd 576.623.299 KG. ruwe olie (1.019.070.470 Kg) en 16.050.000 KG. gas olie in-gevoerd met een totaal (118.037.899 " ") van 235 (397) tankschepen met gezamelyke netto inhoud van 304.655 (517.319) ton.

De uitvoer bedroeg 400.107.646 KG. stook olie (945.462.959 ")
12.534.600 " gas " (60.632.800 ")
15.720.375 " Benzine (41.252.626 ")
met een totaal van 35 (93) tankbooten met een totaal inhoud van 194.139 (538.758) ton.

T Lago zie extra vel.

By Gouvernements beschikking dd. 12 Juni 1928 No. 534/122 werd aan de Arend Petroleum Maatschappy voor een tydvak eindigende 3 October 2002 tegen betaling van een pachtsom van f 6500.- 's jaars in erfpacht uitgegeven een stuk gouvernements grond en gouvernements water ter gezamelyke grootte van ongeveer 330.52 HA. met het doel alle werken te bouwen die noodig zyn of verband houden met het olie-bedryf.

Ook de Lago Oil & Transport Co. Ltd. werkte eveneens fullspeed aan den opbouw harer rafinadery, glydok, tweede pier en tanks, alsmede den bouw der

personeels woningen. Ultimo verslagjaar waren pier en glydok gereed. De vloot bestond uit 19 tankers. In 1928 werd in totaal ingevoerd 4.223.351.400 KG. ruwe olie en weder uitgevoerd 4.157.870.605 KG. tegen respectievelyk 2.080.490.295 KG. en 1.943.726.709 KG. in het vorige jaar.
De invoer geschiedde door middel van 1853 kleinere tankbooten met een totaal inhoud van 2.155.223 tonnen van 2,83 M3.; de uitvoer door 352 grootere booten met een netto-inhoud van 1.566.117 tonnen.
In het vorige jaar bedroegen deze cyfers respectievelyk 1010 kleine tankbooten met 1.124.637 tonnen en 180 groote booten met 823.089 tonnen.
By Gouvernements beschikking dd. 1 Februari 1928 No. 94/28 werd aan de Lago Oil & Transport Co. Ltd. vergunning verleend tot den bouw van 2 nieuwe pieren, terwyl by Gouvernements beschikking dd. 30 Juni 1928 No. 597/133 aan de zelfde maatschappy voor een tydvak eindigende 15 Mei 2000 tegen betaling van een pachtsom van f 120.- per jaar een stuk domeingrond in erfpacht werd uitgegeven groot 6,319 HA., gelegen in het vierde district in aansluiting op de reeds door haar in erfpacht verkregen gronden.

De regenval in verslagjaar was minder dan in 1927. Gedurende Februari tot Augustus was de regenval gering. In Oranjestad werd over 1928 geregistreerd.

Januari	106.6	mM.	in	12	regendagen
Februari	6	"	"	1	"
Maart	10	"	"	3	"
April	4.5	"	"	1	"
Mei	2	"	"	1	"
Juni	-			-	
Juli	4.5	"	"	1	"
Augustus	5.5	"	"	1	"
September	50	"	"	2	"
D.O.	189.1	"	"	22	"

O.D.	189.1	mM.	in	22 regendagen
October	4	"	"	1 "
November	260.3	"	"	12 "
December	66.5	"	"	6 "
Totaal	519.9	"	"	41 "

of 75 mM. minder dan in 1927.

De regenval bedroeg volgens opname in het

2e.district	477.17	mM.	in	37 regendagen
3e "	425	"	"	32 "
4e "	469.4	"	"	34 "

ECONOMISCHE TOESTAND

De economische toestand was in verslagjaar zeer gunstig. Een groot deel der bevolking kon by de beide petroleum maatschappyen werk vinden en zoodoende ruimschoots in haar dagelyks onderhoud voorzien. Een groot deel der elders vertoevenden, kwamen, aangelokt door de gunstige arbeids voorwaarden in eigen omgeving, naar het eiland terug.

Inmiddels moeten ook de schaduwzyden van deze snelle economischen opbloei worden vermeld.

De huishuren en de pryzen der eerste levensbehoeften bleven onrustbarend stygen, waardoor het leven van degenen, die uit den aard hunner bezigheden niet by de olie betrokken zyn, waaronder in de eerste plaats de gouvernements ambtenaren en beambten, de moeilykheden en zorgen van ondervonden. Ook voor de arbeiders klasse bracht de toenemenden welvaart niet uitsluitend voordeel. Niet gewend aan de betrekkelyke weelde, van ruime inkomsten, weet men niet beter te doen dan het verdiende geld met drinkgelagen en feesten te verdoen.

Aan de plannen tot het bouwen van woningen voor een deel der gouvernements ambtenaren kwam in verslagjaar nog niets, zoodat het vraagstuk der woningnood niet nader tot de oplossing kwam. De verwachtingen zyn nu op het komende verslagjaar gevestigd.

Ten gevolge van de woningnood werden in 1928 in Oranjestad veel gronden voor huizen bouw in eigendom aangevraagd.
Met het oog op den bouw van Gouvernementswoningen, waarvoor de gronden nog niet waren gereserveerd, werd in den loop van het jaar de verdere uitgifte van gronden voorloopig gestaakt.

De landbouw ondervond een nadeeligen invloed van de opkomende aard-olie-industrie.
De landbouwers deden weinig of niets aan de bewerking en beplanting hunner gronden. De hooge dagloonen, betaald door de petroleum maatschappyen, trokken hen meer en meer naar deze bedryven heen.
De veestapel verkeerde in een goede conditie tengevolge van de gunstige weersgesteldheid en het uitblyven van vee ziekten.
De vermeerdering van den klein-vee stapel met name geiten en schapen was zeer goed waarneembaar.

Handel en scheepvaart bereikten een ongekenden bloei en gingen belangryk vooruit.
In 1928 bedroeg de invoer f 102.538.318, waarvan f 84.145.052 aan aardolie producten, f 11.171.151 aan materialen voor den bouw der etablissementen der Lago Oil & Transport Co. en Arend Petroleum My. en f 7.222.115 aan handels goederen.
Voor 1927 bedroeg de invoer f 7.108.161, waarvan f 158.167 aan aardolie producten, f 3.953.713 aan materialen voor den bouw der etablissementen der petroleum maatschappyen en f 2.996.280 aan handels goederen.
In verslagjaar werden 2621 stoom- en 556 zeilschepen ingeklaard tegen 1281 stoom- en 473 zeilschepen in het vorige jaar.
De netto-inhoud in M3 bedroeg in totaal 12.218.939 tegen 5.668.759 in het vorige jaar.

Uitgeklaard werden 2625 stoom- en 521 zeilschepen tegen 1264 stoom- en 471 zeilschepen .

De netto-inhoud in M3 bedroeg in totaal 12.218.839 tegen 5.684.131 in het vorige jaar.

Van de stoomschepen die Aruba aandeden waren verreweg het grootste aantal tankbooten, die ruwe olie aanbrachten of verwerkt product meenamen.

Van de overige stoomschepen, die de haven aandeden, bracht het meerendeel materialen aan voor den bouw van de etablissementen der beide petroleum maatschappyen. Een der stoomers van de Red D Line onderhield de geregelde wekelyksche verbinding met Curacao, en bracht geregeld een stroom van werkzoekende vreemdelingen aan, aangetrokken als zy werden door de hooge loonen door de olie maatschappyen betaald.

Onder hen bevonden zich verscheidene handwerkslieden als metselaars, timmerlieden, enz.

Het dagloon aan deze menschen betaald varieert van f 7.50 tot f 15.- per dag, naar de mate van hun bekwaamheid. De meesten hunner vonden een employ by de olie maatschappyen, evenals de meeste Arubaansche vaklieden.

Tengevolge van de hooge loonen, het zoo goed als stop zetten van den landbouw, tengevolge waarvan alle levensbehoeften van overzee moesten worden ingevoerd, en den grooten toevloed van vreemdelingen, steeg de levensstandaard in een snel tempo op onrustbarende wyze.

Zooals reeds werd medegedeeld werd, tengevolge van den huizen naod, door velen eigen woningen gebouwd. De zeer hooge huishuren en de ruime verdiensten brachten velen daartoe.

Ook buiten de hoofdplaats, voornamelyk in het 3e. en 4e. district werden tal van vergunningen voor woningbouw afgegeven.

Het aantal motorrytuigen, hoofdzakelyk automobielen, nam zeer toe en bedroeg ultimo verslagjaar 401 tegen 108 in 1927.

De straten en wegen bleken tegen het immer toenemende zwaar transport niet bestand en verkeerden ultimo dezes in een deplorabelen toestand, mede tengevolge van het ontbreken van een voorziening in den water afvoer, tengevolge waarvan in den regentyd het regenwater op pleinen en straten staan bleef.
In het komende jaar zullen de noodige werkzaamheden w worden verricht om daarin verbetering te brengen.

GEZONDHEIDSTOESTAND.

Over het algemeen genomen was de gezondheidstoestand iets gunstiger dan het vorige jaar.
De meest op den voorgrond tredende ziekte was de influenza (griep), die in Maart begon en in Juni haar hoogte punt bereikte en hoewel daarna afnemende, toch het geheele jaar door bleef. De ziekte vertoonde zich meestal onder rheumatische en catarrhale vorm en meestal gecompliceerd met Broncho Pneumonieën.
Scorbuut kwam heel weinig voor.
Tengevolge van den grooten toevloed van vreemdelingen, nam het kwaad der geslachtsziekten bedenkelyk toe.
Ook de tuberculose woekert immer verder, en zal ernstige aandacht aan beide laatstgenoemde ziekten moeten worden geweid.
Het sterfte-cyfer bedroeg 167 tegen 146 in het vorige jaar. Het aantal doodgeboorenen en sterfte onder den leeftyd van 1 jaar bedroeg in totaal 87 by een geboortecyfer van 506, waarvan de oorzaak moet worden gezocht in de onvoldoende hulp by de geboorte en de verpleging der jong geborenen, door het ontbreken van bevoegde hulp. De cyfers toonen de dringende behoefte aan van terzake kundige vroedvrouwen of verpleegsters.

CURACAOSCHE BAND.

In verslagjaar verleende de bestuurs ambtenaar als vertegenwoordiger meerdere malen zyn diensten.

BEDEELING VAN BEHOEFTIGEN.

Aan onderstand werd uitgegeven een bedrag van f 1.555.- tegen f 1646,75 in 1927.

1.437,-

WATERVOORZIENING.

Hierin kwam geen verandering. Waar noodig werden putten en waterreservoirs hersteld of schoon gemaakt.

CONSIGNATIE KAS.

geen saldo

In de consignatiekas was er op ultimo December 1928 geen saldo.

C. PLAATSELYK BESTUUR.

Door den Raad van Politie werden 6 vergaderingen gehouden.

8

Omtrent de onderwerpen daarin behandeld, wordt verwezen naar het afschrift der notulen dier vergaderingen hierby als bylagen bygevoegd.

Eene opgave van het aantal kiezers en dat der uitgebrachte stemmen voor de verkiezingen van een Landraad over de laatste 5 jaren wordt als bylage 2 hierby gevoegd.

De functien van Ambtenaar van den Burgerlyken Stand werden door den Gezaghebber en een Landraad uitgeoefend.

Het geheele jaar bleef de samenstelling van den Politie-raad ongewyzigd. De vacature, ontstaan door de ontslag name van het lid A.Wever in 1927, bleef onvervuld, daar geen candidaten waren te vinden voor eene samenwerking met het lid J.H.Eman, zoodat de Politie-Raad uit den Gezaghebber-Voorzitter en een lid was samengesteld.

D. GEWAPENDE MACHT.

Zie Politie.

E. RECHTSWEZEN EN POLITIE.

RECHTELYKE MACHT.

Door den Griffier te Curacao wordt van de verrichtingen door het Kantongerecht op de Beneden-windsche eilanden, zittingsplaats Aruba, verslag uitgebracht.

POLITIE.

De politie macht werd in verslagjaar belangryk versterkt, klom van 7 agenten op 1 Januari tot 27 op ultimo dezes. De krachten werden verdeeld over St. Nicolaasbaai en Oranjestad, terwyl op de posten Sta. Cruz en Savoneta steeds 1 man bleef gestationneerd.

GEVANGENISSEN.

In de hieronder volgende tabellen worden de gegevens verstrekt omtrent de gevangenen in het jaar 1928.

Aanwezig op ulto. December 1927.		In 1928				Aanwezig op ulto. December 1928.	
		Opgenomen.		Ontslagen.			
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen
1	0	23	0	19	0	5	0

Leeftyd der gevangenen.																	
Beneden 15 jaar		boven 15 tot 20 jaar		boven 20 tot 30 jaar		boven 30 tot 40 j.		boven 40 tot 50 jaar		boven 50 jaar		Overleden		Recidivist		Ontvlucht.	
M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V	M	V
nihil		nihil		18	0	5	0	1	0	nihil		nihil		nihil		2	0

Er werden geen diciplinaire straffen opgelegd.

De cellen werden herhaalde malen ter opname van arrestanten wegens rustverstoring en openbare dronkenschap gebruikt.

Rechtwezen op het eiland Aruba.

Behandelde Strafzaken bij het Kantongerecht gedurende het jaar 1928.

Misdrijf: van	Poging tot verkrachting.	1
Overtreding van	1o.Het in staat van dronkenschap verkeerende, in het openbaar het verkeer belemmeren; 2o.Het door het bevoegd gezag naar zijn naam gevraagd, een valschen naam opgeven; 3o.Het in het openbaar voor de eerbaarheid aanstootelijke woorden uiten; 4o.misdrijf van: Wederspannigheid.	1
Misdrijf van:	Mishandeling	31
" "	Het zonder schriftelijk verlof van het Plaatselijk Hoofd van Politie op Aruba een bierhuis houden;	2
" "	Het slachten van een aan accijns onderworpen vee, zonder voorafgaande betaling van de accijns en zonder onmiddellijke kennisgeving bedoeld bij art.4 van de geslacht verordening 1908;	1
Overtreding van:	Het met een motorrijtuig op meer dan twee wielen over een openbaren weg rijden, zonder dat behoorlijk zichtbaar is een op of aan het motorrijtuig aangebrachte nummer als den eigenaar opgegeven door het plaatselijk Hoofd van Politie;	1
van	Het op den openbaren weg vechten;	1
Misdrijf van	1o.Wederspannigheid en 2o Eenvoudige beleediging aangedaan aan een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zijner bediening;	1
Overtreding van:	Het als bevelvoerder van een in de haven van Aruba liggend vaartuig niet zorgen dat zijn vaartuig van zonsondergang tot zonsopkomst op het achterdek voorzien is van een helder en gelijkmatig brandend wit licht dat in den omtrek der ligplaats van het vaartuig steeds duidelijk zichtbaar moet zijn;	1

13

Misdrijf van:	Mishandeling. O.Het met steen werpen van den openbaren weg;	1
" "	Diefstal bij nacht in een woning, door iemand die zich aldaar buiten weten van den rechthebbende bevindt;	3
Overtreding van:	Het zich met een motorrijtuig op meer dan twee wielen na zonsondergang en voor zonsopkomst op een openbaren weg bevinden, zonder dat dat motorrijtuig voorzien is van minstens twee aan weerszijden daarvan aangebrachte lantaarns die voorwaarts een helder wit licht uitstralen en van minstens een lantaarn die achterwaarst een duidelijk zichtbaar rood licht geeft;	7
Overtreding van:	Het op vordering van een beambte van de Politie niet vertoonen door den bestuurder van een motorrijtuig op meer dan twee wielen van het aan den eigenaar van dat motorrijtuig door het plaatselijk Hoofd van Politie afgegeven nummerbewijs;	3
Misdrijf van:	Mishandeling m. Eenvoudige beleediging	1
Overtreding van:	1o.Het in een woning bij een ander in gebruik, orde en rustverstoorende handelingen plegen, 2o.Het werpen met steenen van den openbaren weg;	1
Misdrijf van:	1o.Het in de woning bij een ander in gebruik wederrechtelijk binnenbrengen en 2o mishandeling	1
" "	Eenvoudige beleediging;	8
" "	Het in het openbaar voor de eerbaarheid aanstootelijke woorden uiten;	1
Misdrijf van:	Eenvoudige beleediging aangedaan aan een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zijner bediening;	1
Overtreding van:	Het als bestuurder op den openbaren weg bij het inhalen van een vervoermiddel niet links uithalen 2o. m. mishandeling;	1
Overtreding van:	1o.Het zich met een motorrijtuig op meer dan twee wielen na zonsondergang en voor zonsopgang op een openbaren weg bevinden, zonder dat dat motorrijtuig voorzien is van minstens twee aan weers-	

94

14

zijden daarvan aangebrachte lantaarns die voorwaarts een helder wit licht uitstralen en van minstens een lantaarn die achterwaarts een duidelijk zichtbaar rood licht geeft,

2&3Het op de vordering van een beambte van de politie niet vertoonen door den bestuurder van een motorrijtuig op meer dan twee wielen van het in art.6 (sub 2o en 3o van de Algemeene politiekeur van het eiland Aruba van den 26n Maart 1918) bedoelde nummer en rijbewijs; 1

Overtreding van:	Het op den openbaren weg binnen het gebied bedoeld bij art.6 van de Algemeene Politiekeur van het eiland Aruba van den 26n Maart 1918 een rijtuig tot vervoer van goederen bestemd, anders besturen dan stapvoets er naast gaande;	1
Misdrijf van:	Het binnendringen van een woning door een ander in gebruik door twee vereenigde personen bij nacht	1
" "	Heling;	1
" "	Het verkoopen van gedistilleerd zonder in het bezit te zijn van een schriftelijke vergunning uitgereikt door den Gezaghebber van Aruba;	3
" "	Diefstal;	6
Misdrijf van:	Diefstal door twee vereenigde personen;	1
" "	Poging tot doodslag;	1
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrijtuig op meer dan twee wielen daarmede rijdende op den openbaren weg, op de vordering van een beambte van politie niet vertoonen van het bij art.65 sub 3o van de Algemeene Politiekeur van het eiland Aruba,van den 26n Maart 1918,bedoeld rijbewijs	4
Misdrijf van:	Het eene woning bij een ander in gebruik,wederrechtelijk binnendringen;	2
" "	Zonder byzondere schriftelijke vergunning van den Inspecteur(Ontvanger)een nederlage van accijns goederen te hebben op het onvrije terrein bedoeld bij art.103 Algemeene Verordening I.U.en D.1908	5

95 6

Misdrijf van:	Beschadiging van een goed dat aan een ander toebehoort;	1
Overtreding van:	Het hebben van een partij timmerhout op den openbaren weg zonder vergunning van het Plaatselijk Hoofd van Politie;	1
Misdrijf van:	Mishandeling van een ambtenaar in de rechtmatige uitoefening zijner bediening;	1
" "	Het eenig goed dat geheel aan een ander toebehoort, beschadigen;	1
" "	Poging tot het door bedreiging met geweld een ambtenaar dwingen tot het volvoeren eener ambtsverrichting;	1
Misdrijf van:	Zware mishandeling, den dood ten gevolge hebbende;	1
" "	Het buiten echt vleeschelijke gemeenschap hebben met een vrouw die de leeftijd van twaalf, maar nog niet dien van vijftien jaren heeft bereikt;	2
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrijtuig op meer dan twee wielen op een openbaren weg daarmede rijden, zonder dat dat motorrijtuig voorzien is van een behoorlijk zichtbaar nummer op of aan het motorrijtuig aangebracht; 2o. Het als bestuurder met een motorrijtuig op meer dan twee wielen op den openbaren weg op de vordering van een beambte van politie niet vertoonen van de bij art. 65, sub 2o. en sub 3o. bedoelde nummer- en rijbewijs;	1
Overtreding van:	Het op den openbaren weg, buiten de door het Plaatselijk Hoofd van Politie als waterplaatsen aangewezen plaatsen datgene verrichten, waartoe zoodanige inrichtingen bestemd zijn;	1
Overtreding van:	Het op den openbaren weg, als bestuurder van een motorrijtuig op meer dan twee wielen daarmede rijdende, op de vordering van een beambte van politie niet vertoonen van de bij art. 65 sub 2o 3o. van de Algemeene Politiekeur van het eiland	

16

	Aruba van den 26n Maart 1918 bedoelde nummer- en rijbewijs;	1
Misdrijf van:	Het aan zij schuld den dood van een ander te wijten hebben;	1
" "	Poging tot diefstal door middel van braak;	1
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrijtuig daarmede over een openbaren weg rijden op zoodanige wijze, dat de vrijheid en de veiligheid van het verkeer op dien weg in gevaar gebracht wordt;	2
Misdrijf van:	Mishandeling van een ambtenaar gedurende de rechtmatige uitoefening zijner bediening; 2o. M.v. Wederspannigheid;	1
Overtreding van:	Het als bestuurder van een motorrijtuig daarmede over een openbaren weg in een buitendistrict rijden met een grootere snelheid dan 30 K.M. per uur;	6
Misdrijf van:	Het door hem, die een niet behoorlijkegezegeld stuk als in de vijfde afdeeling van zegelvordering 1908 bedoeld, in ontvangst, anders dan bij gesloten bewaargeving, het stuk niet binnen acht dagen na ontvangst, door den Ontvanger doen zegelen.	1.
	Totaal	112

O.J. Odulus

Van de personen terechtgestaan ter zake van de hiervoren gekwalificeerde feiten, zyn in de gevangenis opgenomen:

Mannen	Vrouwen	
9 11	0	Mishandeling
4 0	0	Diefstal
4 1	0	Dronkenschap
3 2	0	Beleediging
D.O. 20	0	

97

	Mannen	Vrouwen	
O.D.	20	0	
	1	0	Wederspannigheid
	1	0	(Veroorzaken van den (dood door schuld.
	1	0	Huisvredebreuk
	2 1	(1)	smokkelen opium
Totaal	23 27	0 1	

Van de pistole werd geen gebruik gemaakt.

De juiste leeftyden der in 1928 opgenomen gevangenen zyn:

2 van 20 Jaar
1 " 21 "
4 " 22 "
2 " 23 "
2 " 25 "
2 " 26 "
1 " 27 "
1 " 28 "
2 " 30 "
2 " 32 "
2 " 33 "
1 " 34 "
1 " 41 "

De gezondheidstoestand in de gevangenis was bevredigend.

De levering van de benoodigde levensmiddelen geschiedde door den Cipier.

F. EEREDIENST en ONDERWYS.

1. Protestantsche gemeente.

Dën 7n. Maart keerde de voorganger der protestantsche gemeente van Europeesch verlof naar Aruba terug. De openbare godsdienstoefeningen werden weder geregeld gehouden, zoowel in Oranjestad als te Piedra Plat.

18

De statistiek der gemeente volgt hieronder:

Het aantal gemeente leden bedroeg ultimo dezes 344.

Geboren	6
Overleden	1
Huwelyksinzegeningen	6
Naar elders vertrokken	1
Alhier aangekomen	9
Aangenomen	1
Gedoopt	10
Catechisanten	16
Zondagschool leerlingen	22

hiervan geen gegevens maar de dominee afwezig

<u>Roomsch Katholieke gemeente</u>.

De geestelyke bediening by deze gemeente is aan 4 geestelyken opgedragen.

De statistische gegevens betreffende deze gemeente worden door het Hoofd van het Vicariaat op Curacao verstrekt.

G. ARMENZORG

I. <u>De Armenkas</u>.

De verantwoordingsstaat van inkomsten en uitgaven van deze instelling wordt als bylage 3 hierby gevoegd.

De inkomsten bestonden uit gelden in de Kas gestort, wegens huwelyken ten huize en bioscope en andere publieke vermakelykheden.

Uit deze gelden werden aan behoefigen giften gedaan en werden daaruit betaald de begrafeniskosten van overleden onvermogenden.

Het saldo bedroeg per ultimo dezes f 606.40½ .

Fondsen voor het onderhoud van weduwen en weezen bestaan hier niet.

II. <u>Voogdyraad</u>.

In verslagjaar werd door den Raad één vergadering gehouden.

Het verslag van den Raad wordt als bylage 4 hierby gevoegd.

III. Begrafenissocieteit.

Hieromtrent valt over verslagjaar niets te rapporteeren.

H. GENEESKUNDIGEN DIENST.

Over het algemeen genomen was de gezondheidtoestand iets gunstiger dan het vorige jaar. In Maart vertoonde zich de eerste verschynselen van griep, die hand over hand toenam en in Juni haar hoogte punt bereikte. Hoewel daarna langzaam afnemende bleef deze ziekte toch gedurende het verdere gedeelte des jaars heerschen.

De daarby zich voordoende verschynselen waren rheumatische, catarrhale vorm en Broncho Pneumonieën.

Scorbuut kwam weinig voor.

Ten gevolge van den immer doorgaanden stroom van vreemdelingen breidden de geslachtsziekten zich meer en meer uit.

Ook de Tuberculose wint langzaam maar zeker veld.

Het sterfte-cyfer was over verslagjaar hooger dan over 1927, n.l. 167 tegen 146.

Verdeeld over de maanden van het jaar was het sterftecyfer en dat der levenloos aangegeven als volgt:

	overleden	Levenloos
Januari	13	2
Februari	12	1
Maart	8	1
April	9	1
Mei	9	2
Juni	8	3
Juli	9	0
Augustus	7	2
September	17	5
October	22	1
November	14	1
December	39	6
Totaal	167	25

Het naar de leeftyden verdeelde en dat der levenloos ter wereld gekomen, was als volgt:

	Levenloos	Beneden 1 jaar	1-4 jaar	5-19 jaar	20-64 jaar	65 j of meer	onbekend.	Totaal.
Oranjestad	18	8	-	1	22	6	2	47
Buitendistricten	7	55	11	6	37	19	-	145
totaal	25	63	11	7	59	25	2	192

De immigratie steeg in verslagjaar belangryk, tengevolge waarvan de havendoktoren aanmerkelyk meer tyd moesten besteden aan de visitatie der van elders komende vaartuigen dan in vorige jaren.
Gedurende het verslagjaar bedroeg het aantal verpleegdagen van de in het Roomsch Katholieke Ziekenhuis alhier, "San Pedro van Verona Hospitaal" opgenomen onvermogende patienten 988 tegen 2639 in het vorige jaar. Er werden 31 operaties verricht.
In verslagjaar werd laatst genoemd Hospitaal belangryk vergroot en up to date ingericht, zoodat het voldoet aan de eischen aan een modern Hospitaal te stellen. Gedurende verslagjaar werden de patienten der Lago Oil & Transport Co. als mede die der Arend Petroleum Maatschappy daar verpleegd.
Op het terrein der Lago Oil & Transport Co. te St. Nicolaas werd een noodhulphospitaal opgericht, waar hoofdzakelyk policlinische behandeling werd verleend.
Het aantal verstrekte kaarten rechtgevende op vrye geneeskundige behandeling bedroeg: tegen betaling 77; kosteloos 9 stuks.
In Augustus werd de geneesheer der Arend Petroleum Maatschappy, Dr. A.F. Dussenbroek aangesteld als Havendokter voor Druifbaai.

I. ONDERWYS.

Omtrent den toestand van het onderwys wordt kortheidshalve verwezen naar het jaarverslag der plaatselyk school-commissie, opgemaakt ingevolge art. 53 van de onderwys verordening (P.B. 1907, No. 5) hierby gevoegd als bylage 5.

Bylage D. geeft een overzicht van het aantal scholen leerlingen en onderwyzend personeel.

Van de boekery der Juliana-school maakten de leerlingen een druk gebruik.

J. LANDSGEBOUWEN EN EIGENDOMMEN.

Waar noodig werden herstellingen verricht aan landsgebouwen en eigendommen.

Het onderhoud der wegen kon niet worden bygehouden, tengevolge van het voortdurend toenemend zware transport. In den weg Oranjestad- St. Nicolaas werd eene omlegging van ± 2 K.M. aangebracht.

De vuurtoren aan den Westpunt van het eiland werd boven opnieuw geverfd.

Rapporteur die eerst einde 1928 te Aruba arriveerde zyn geen verdere werkzaamheden bekend.

Verlichting.

De lichten van de vuurtorens te Noordwestpunt en te Cerro Colorado, het haven- en steigerlicht werden behoorlyk bediend.

Het aantal lichtpunten door de "Aruba Electrische Centrale" voor particuliere woningen en straatverlichting verstrekt bedroeg op ultimo December 604.

Het licht is zwak en onvoldoende; tengevolge van de geringe capaciteit der huidige centrale kan geen uitbreiding plaats hebben.

De straatverlichting bestond uit 53 lichtpunten, een veel te gering aantal om van een behoorlyke verlichting te kunnen spreken.

K. POSTERYEN EN TELEGRAFIE.

De inkomsten van het Postkantoor waren in 1928

als volgt:

Frankeerzegels	f 13.463,80	tegen	f 6.037,43½	in 1927
Briefkaarten	" 34,35	"	" 42,55	" "
Briefomslagen	" 821,39	"	" 476,20	" "
Boekjes	" 3902,28	"	" 1.929,48	" "
Postwisselformulieren	" 43,02	"	" 32,33	" "
Adreskaarten en douaneverklaringen	" 6,24	"	" 2,55	" "
Antwoord coupons	" 1,40		-	
Portzegels	" 711,17½	"	" 633,87½	" "
Totaal	f 18.983,65½	"	f 9.154,42	" "

In verslagjaar werden op het postkantoor gestort ter overmaking door middel van postwissels, de navolgende bedragen:

a. naar het buitenland.

Duitschland	(14 wissels)......	f 2.256,36	tegen	f 90,--	in 1927
Engeland	(108 ")	2.371,43	"	" 3112,59	" "
Frankryk	(2 ")	" 9,02	"	" 8,68	" "
Nederland	(590 ")	" 19.777,43	"	" 11914,32	" "
Suriname	(324 ")	" 16.148,03	"	" 3543,--	" "
Koers op wissels naar Nederland en Suriname		" 87,74	"	" 37,64	" "
Recht op wissels naar Engeland		" 35,75	"	" 46,75	" "
Totaal		f 40.685,76	"	f 18752,98	

b. naar de Curacaosche eilanden

Bonaire	(105 wissels)	f 5.062,40	tegen	f 2.217,47	in 1927
Curacao	(2869 "	" 465.488,27	"	" 324.413,83	" "
St.Eustatius	(3 ")"	258,23	"	" - -	
St.Martin	(88 ")"	7.405,38	"	" 528,50	" "
Saba	(2 ")"	45,50	"	" - -	
Totaal		f 478.259,78	"	f 327.159,80	" "

Uitbetaald werd op de navolgende hier ontvangen wissels:

103

a. van het buitenland.

Engeland	(1 wissel)	f. 60.--	tegen	f 180,75	in 1927
Nederland	(6 ")	" 92.73	"	" 291,01	" "
Suriname	(1 ")	" 15,18	"	" 275,--	" "
	Totaal	f 167,91	"	f 746,76	" "

b. van de Curacaosche eilanden.

Aruba	(8 wissels)	f 342.--	tegen	f 172,50	in 1927
Bonaire	(14 ")	" 346,15	"	" 104,00	" "
Curacao	(177 ")	" 8.834,47	"	" 11.121,44	" "
St.Eustatius	(2 ")	" 46,--	"	" 415,--	" "
St.Martin	(24 ")	" 697,50	"	" 180.-	" "
Totaal		f 10.266,12	"	f 11.992,94	" "

Ontvangen postpakketten.

a. van het buitenland.

Algerie	1	stuks
Belgie	1	"
Br. Guiana	1	""
Barbados	1	"
Canada	8	"
Canal Zone	6	"
Checoslavakye	1	"
Chile	2	"
Duitschland	123	"
Engeland	610	"
Egypt. Soudan	1	"
Frankryk	44	"
Grenada	1	"
Haiti	1	"
Hongkong	3	"
Italie	11	"
Jamaica	1	"
Mexico	2	"
Noorwegen	1	"
	819	"

104

24

O.D.	819	stuks
Nederland	700	"
Panama	188	"
Pto. Rico	21	"
Suriname	105	"
Trinidad	2	"
Ver.Staten van Nrd. Amerika	1924	"
Venezuela	4	"
Zwitserland	9	"
Totaal	3772	stuks

tegen 1798 stuks in 1927.

b. van de Curacaosche eilanden.

Curacao	660	stuks
Bonaire	3	"
Saba	3	"
St.Martin	12	"
St.Eustatius	6	"

Totaal 684 stuks tegen 169 stuks in 1927.

Verzonden postpakketten.

a. naar het buitenland.

Duitschland	2	stuks
Engeland	13	"
Ierland	1	"
Mexico	2	"
Nederland	33	"
Pto. Rico	7	"
Suriname	88	"
Venezuela	6	"
Ver. Staten van N. Amerika	21	"
Zwitserland	3	"
Totaal	176	stuks

tegen 64 stuks in 1927.

b. naar de Curacaosche eilanden.

105

b. naar de Curacaosche eilanden.

Bonaire	2 stuks
Curacao	107 "
St.Martin N.G	46 "
St.Eustatius	13 "
Saba	1 "
Totaal	169 stuks

tegen 69 stuks in 1927.

Brieven met aangegeven waarde.

a. Verzonden naar:

Duitschland	(7 stuks)	f 800.-
Engeland	(1 ")	" 20.-
Martinique	(1 ")	" 20.-
Nederland	(3 ")	" 325.-
Polen	(9 ")	" 1475.-
Totaal	21 stuks	f 2640.-

tegen 9 stuks ad f 1625.- in 1927.

b. Ontvangen uit:

Engeland	1 stuks	f 93.75
Nederland	7 "	f 620.--
Suriname	6 "	" 150.--
Totaal	14 stuks	f 863.75

tegen 5 stuks ad f 431.- in 1927.

Ter invordering ontvangen handelspapier enz.

uit Nederland (4 stuks) f 217,20 tegen

1 stuk ad f 6,50 in 1927.

Ter invordering verzonden handelspapier enz.

Nihil.

Koloniale Postspaarbank.

By 1454 inlagen werden belegd	f 165.005,75
By 407 terugbetalingen werden gelicht	" 60.908,37

Er werden 282 nieuwe boekjes uitgereikt, terwyl 26 boekjes werden ingetrokken.

Draadlooze Telegrafie.

De inkomsten van den Post voor Draadlooze Telegrafie bedroegen in verslagjaar f 47.777,88 tegen f 26.452,50 in vorig jaar.

Het aantal in 1928 gewisselde telegrammen was als volgt:

Ontvangen.

Regeerings	260	met	7569	woorden
Dienst	48	"	822	"
Byzondere	5376	"	73034	"
van schepen	599	"	6951	"
Totaal	6283	"	88376	"

Verzonden.

Regeerings	233	met	5877	woorden
Dienst	8	"	257	"
Byzondere	8218	"	122317	"
van schepen	313	"	7316	"
Totaal	8772	met	135767	woorden.

L. FINANCIEELE ZAKEN

1. Belastingen en inkomsten van onderscheiden aard.

Bylage 6 geeft een overzicht van alle ontvangsten en uitgaven over het afgeloopen jaar, die op Aruba hebben plaats gehad.

2. Domein.

Bylagen 7, 8 en 9 geven een overzicht van de verhuurde terreinen op Aruba.

In de Oranjestad werden weder 3 stukken gouvernements gronden respect. groot 100, 187 en 625 M2 voor het bouwen van woonhuizen etc. in eigendom afgestaan.

In de buitendistricten werden in huur afgestaan voor woningbouw 19 stuks, allen van geringe uitgestrektheid.

Voor landbouwdoeleinden 11 stuks van verschillende afmetingen.

Van bestaande huurovereenkomsten hadden er 75 overdracht plaats.

107

Aan de Lago Oil & Transport Companywerd nog een terrein groot 6.3191 H.A. in erfpacht afgestaan tegen een jaarlyksche pacht van f 120.- /
Aan de Arend Petroleum Maatschappy werd eveneens een terrein benevens het daarvoor liggende gouvernementswater in erfpacht afgestaan tot een gezamelyke grootte van 330.52 H.A. tegen een jaarlyksche pacht van f 6500.-. Beiden uitgiften geschiedden voor den tyd van 75 jaren.

3. <u>Hypotheken en eigendommen.</u>

Op ultimo December 1928 bedroegen de gevestigde hypotheken een totaal van

	136	groot		....	f 259.534,89
Bygekomen in 1928:	1	van onbekende rente			10.000 -
	1	" 6 %			6.000 -
	1	" 7 %			4.500 -
	2	" 8 %			6.000 -
	1	" 9 %			2.500 -
	4	" 9.6 %			7.500 -
	4	" 12 %		f 38.150 -	1.650 -
Totaal op ulto. December	150	hypotheken groot		....	f 297.684,89
Doorgehaald werden in 1928	4	van 12 %	f 1.310.-		
	1	" 10.5%	2.000 -		
	6	" 9.6%	4.200 -		
	1	" 9 %	2.100 -		
	1	" 6 %	3.500 -		
	3	" 5 %	1.250 -		
	16				14.360 --
Bleven alzoo staan op ulto. Dec. 1928 ...	134	hypotheken tot een bedrag van			f 285.324,89

In den loop van het jaar zyn in de openbare registers overgeschreven 67 verschillende akten.

M. PERSONEELE VERORDENINGEN OMTRENT ALLE LANDSDIENAREN.

Hieromtrent valt voor Aruba niets byzonders te vermelden.

N. HANDEL en NYVERHEID.

1. Mynwezen.

Aan mynbouwkundige opsporingen of myn ontginning werd in verslagjaar niets gedaan.

2. Industrie.

De uitvoer van stroohoeden bedroeg 7659 dozyn ter waarde van f 12.698.- tegen 22.000 dozyn in 1927. Het laat zich aanzien dat de toenemende welvaart deze huis-industrie, hoofdzakelyk door vrouwen verricht, spoedig zal doen verdwynen.

De voor die werkzaamheden betaalde loonen zyn te gering om het verdere voortbestaan ervan te waarborgen, aangezien ook de vrouwen op gemakkelyker manier veel hooger loonen met andere werkzaamheden verdienen.

3. Landbouw.

Ook de landbouw wordt gedrukt door den grooteren welvaart. De maisoogst 1927/1928 viel tegen. De oorzaak daarvan moet worden gezocht in het uitblyven der regens van af het oogenblik der vruchtzetting, zoodat de kolven geheel of gedeeltelyk indroogden.

Ook werd in verslagjaar zeer weinig geplant, daar een groot deel der landbouwers by de Petroleum Maatschappyen werkzaam waren.

Peul en rankvruchten werden zoo goed als niet geplant, om redenen als hierboven gemeld.

Aan de inzameling van dividivi, vroeger een belangryk uitvoer product, werd zoo goed als niets gedaan.

De uitvoer bedroeg slechts 87000 K.G. ter waarde van f 4.902.- tegen 166000 K.G. in vorig jaar ter waarde van f 10.198.-.

In bescheiden hoeveelheid werd pindah geplant. De oogst was bevredigend.

Uitgevoerd werden 10.875 K.G. ter waarde van f 2795.- tegen 18.431 K.G. ter waarde van f 4632.- in vorig jaar. Aan aloelekken werd in verslagjaar weinig gedaan, ondanks het feit dat de marktprys de topscore bereikte, eenerzyds tengevolge van de belangryke styging der dagloonen, die het snyden der velden voor de eigenaren weinig winstgevend maakten, anderzyds wegens het te kort aan arbeids krachten.

Uitgevoerd werden 262.762 K.G., hoofdzakelyk van vorige jaren opgeslagen voorraden ter waarde van f 135.047,- tegen 465.000 K.G. ter waarde van f 207.176,- in vorig jaar.

4. Veeteelt.

De veestapel verkeerde het geheele jaar in goede conditie. Veeziekten kwamen niet voor. Veel groot en klein vee werd ingevoerd, hoofdzakelyk voor de consumptie.

Ingevoerd werden:

	in 1928	in 1927
Paarden	in -	-
Ezels	-	-
Muilezels	-	-
Runderen	899	623
Geiten	2146	823
Schapen	1153	206
Varkens	351	36

De uitvoer bedroeg:

Paarden	-	-
Ezels	-	-
Muilezels	-	-
Runderen	-	-
Geiten	11	-
Schapen	16	6
Varkens	22	11

Bylage H. geeft een overzicht van den veestapel op het einde van het verslagjaar.

5. Visschery.

Gedurende verslagjaar was de aangevoerde hoeveelheid visch onvoldoende voor de plaatselyke consumptie. De pryzen stegen aanmerkelyk. Einde dezes bedroeg de prys van goede vischsoorten f 2.- per pond. De visschersbevolking maakt dan ook goede zaken. Een dagelyksche verdienste van f 20.- a 30.- is dan ook geen uitzondering. Er wordt juist voldoende aangebracht om de hooge pryzen te handhaven.

In 1928 werden 34 visscherspassen uitgereikt tegen 24 in vorig jaar.

Uitvoer van versche visch had niet plaats.

Die van gezouten visch 547 dozyn tegen 931 dozyn in vorig jaar.

6. Zoutwinning.

Hieraan werd in verslagjaar niets gedaan. Uitvoer had niet plaats.

De zoutpannen verwaarloozen.

7. Scheepsbouw.

Hieromtrent valt niets te rapporteeren.

8. Handel en scheepvaart.

Deze bereikten in verslagjaar een ongekende hoogte, dank zy de hier gevestigde petroleum maatschappyen. Zoowel de binnenlandsche als buitenlandsche handel nam toe.

De invoerwaarde was in 1928:

voor den handel met Curacao	f. 3.521.311.-
" " " " het Buitenland ......"	99.017.007.-
	" 102.538.318.-
De uitvoerwaarde bedroeg	" 81.912.984.-
Totaal	f 184.451.302.-
De totale in- en uitvoerwaarde in 1927	" 7.101.394.-
Zoodat de in- en uitvoer over 1928	f 177.349.908.-

meer bedroeg dan vorig jaar.

Hieronder is begrepen een bedrag van f 165.647.764.- in- en uitvoer van aardolie producten der beide hier gevestigde petroleum maatschappyen, benevens f 11.171.151,- invoerwaarde van een faffinadery.

Ingevoerd werd uit Nederland:

in 1928 een waarde van	f	722.316.-
in 1927 " " "	"	361.331.-
Meerdere invoer over 1928	f	360.985.-

Uit Curacao werd ingevoerd:

in 1928 voor een waarde van .... f 3.521.311.-

en uit het buitenland een waarde van " 98.294.691.-

De doorvoer was over het algemeen minder dan in vorig verslagjaar.

<u>Scheepvaart</u>.

In 1928 werden ingeklaard:

3177 schepen met een netto inhoud van 12.483.509 M3

tegen in 1927

1754 schepen met een netto-inhoud van 5.668.759 M3

Uitgeklaard werden:

3146 schepen met een netto-inhoud van 12.218.839 M3

tegen in 1927

1735 schepen met een netto-inhoud van 5.684.131 M3

De inklaring betrof:

2621 stoom- en 556 zeilschepen met een netto-inhoud van respectievelyk 12.396.767 M3 en 86.742 M3 tegen 1281 stoom- en 473 zeilschepen met een netto-inhoud van respectievelyk 5.619.378 M3 en 69.381 M3 in het vorige jaar.

De uitklaring betrof:

2625 stoom- en 521 zeilschepen met een netto-inhoud van respectievelyk 12.142.664 M3 en 76.175 M3 tegen 1264 stoom- en 471 zeilschepen met een netto-inhoud van respectievelyk 5.618.514 M3 en 65.617 M3 in het vorige jaar.

Gezamelyk werden in- en uitgeklaard in 1928:

6323 schepen met een netto-inhoud van 24.702.348 M3

tegen in 1927

3489 schepen met een netto-inhoud van 11.372.990 M3

---

zoodat 2834 schepen met een netto-inhoud van 13.329.358 M3 meer zyn in- en uitgeklaard dan in vorig verslagjaar.

In deze cyfers zyn de tankbooten der beide Aard Olie Maatschappyen begrepen.

In totaal werden en- en uitgeklaard 4914 tankschepen tegen 2203 in vorig verslagjaar.

De uitvoer van ruwe olie geschiedde naar Noord-Amerika,T terwyl de bereidde olie naar EngelandF werd uitgevoerd.

Een geregelde wekelykische vaart op Venezuela (Maracaibo) werd onderhouden door het S.S. Maracaibo van de Red D Line.

De vaart op Amerika geschiedde uitsluitend door tankbooten.

Zeebrieven. In verslagjaar werden 5 zeebrieven uitgereikt.

Aruba, den 8n. April 1929.

De Gezaghebber,

[signature]

T Duitschland en Zuid Amerika

F Noord Amerika, Duitschland, Argentinie, Brazilie, Chili, Uruguay, Panama, Honduras, Cuba, Porto Rico, St. Thomas, Barbados en Londen.

No. 422.

Bylagen 11.

Aruba, 10 April 1929

Ik heb de eer Uwe Excellentie hierby beleefd aan te bieden het Verslag van het beheer en den staat van het eiland Aruba over het jaar 1928.

De moeilyk omstandigheden, waarin ik verkeerde en myn laat aankomst op Aruba was de oorzaak van de vertraging.

Tevens heb ik de eer Uwe Excellentie mede te deelen dat bylagen 6 en 7 en de afschriften der notulen der vergaderingen van den Politie-Raad, waarvan in het Verslag vermeld wordt, per volgend post verzonden worden.

De Gezaghebber,

Wagemaker

Aan Zyne Excellentie

Den Gouverneur van Curacao.

Curacao.

114

EILAND *Aruba.*

STAAT VAN DEN INVOER over het *Jaar* 1928.

ARTIKELEN	Eenheid.	Uit het Buitenland.		Uit Curaçao.		Uit Nederland.	
		Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.
Aardappelen	K.G.	329819	f: 44517	57965	f: 12894	114610	f: 15906
Aardewerk en Porcelein (met uitzondering van dakpannen en vloertegels)	—		„ 7108		„ 8224		„ 3755
Automobielen	stuks	36	„ 55983	198	„ 472.549		
Auto-onderdeelen:			„ 17.076		„ 64.224		
binnenbanden	stuks	320	„ 1317		„ 8302		
buitenbanden	stuks	282	„ 8567		„ 59.800		
andere onderdeelen	—						
Azijn	L.	1196	„ 1407	531	„ 877	936	„ 1274
Bayrum	L.	247	„ 148	6487	„ 6711	247	„ 148
Beschuit: fijne,	—		„ 13666		„ 1488		„ 2616
gewone,	—		„ 27411		„ 16922		
Bier en Maltzextract	L.	160.603	„ 97.013	161.678	„ 134659	111.551	„ 68778
Boonen en Erwten	L.	27.823	„ 7361	20200	„ 6060	11902	„ 4118
Boter	K.G.	18.732	„ 53310	4351	„ 13.053	3425	„ 10986
Bron- en Mineraalwater	L.		„ 436		„ 777		
Cement	K.G.	2.817286	„ 95.099	623400	„ 31170	991.080	„ 28.709
Dakpannen	stuks	28.260	„ 2.144	18.300	„ 2.715	28.260	„ 2.144
Drogerijen en Chemicaliën	—		„ 12.315		„ 37373		„ 4954
Drums (ledige)	stuks						
Gedistilleerd (à 50 %):							
Jenever	L.	59.581	„ 35.769	13.872	„ 11.098	59526	„ 35.634
Rum	L.	34.433	„ 11365	19.345	„ 9674	3669	„ 2102
Andere soorten	L.	41.432	„ 102.463	17290	„ 51870		
Geiten	stuks	2139	„ 11.332	7	„ 53		
Gereedschappen en Machinerieën voor den landbouw	—						
Gereedschappen, Machinerieën en Materialen voor ~~het mijnwezen~~ petroleumraffineerderij.	—		„ 10.717930		„ 91.576		„ 361645
Glas en Glaswerk	—		„ 18201		„ 6396		„ 1490
Goud en Zilver (bewerkt)	—						
Hoeden: Stroo-	dozijn	468	„ 13.008	260	„ 9112	100	„ 2522
Andere soorten	dozijn	234	„ 3.046	280	„ 7327	56	„ 289
Hoedenstroo	dozijn koppen	750	„ 375	300	„ 250		
Hooi	K.G.						
D. O.			f 11.358357		f: 1.065154		f: 547070.

115

EILAND *Aruba*. STAAT VAN DEN INVOER.

ARTIKELEN	Eenheid.	Uit het Buitenland.		Uit Curaçao.		Uit Nederland.	
		Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.
O. D.			f: 11.358.357		f: 1.065.154		f: 547.070
Hout:							
timmer-	—		252.547		136.357		
mahonie- en ander hard-	K.G.						
IJzer, (bewerkt)	K.G.	9080	827	14.737	2968	2.530	227
Kaas	K.G.	22.383	31.875	7256	14512	17.541	25029
Kaarsen:							
stearine-	K.G.	3277	2790	1568	2035	3277	2790
vet-	K.G.						
Kistenhout (shooks)	—						
Kleeren (gemaakte)	—		38.904		5175		
Koffie	K.G.	20.524	23305	45.876	56646		
Koper, blad-	K.G.	7854	6320	492	625	200	190
Kramerij	—		52.731		55.478		818
Leder:							
zool-	K.G.	1596	3692	1992	5976		
andere soorten	—				1386		
Likeuren	L.	3224	5266	3357	6714	223	371
Lucifers	gros doosjes	402	1084	3970	8933		
Mais	L.			12.714	1907		
Manufacturen	—		281.066		337.686		4263
Margarine	K.G.	4465	3259	5794	5.026	4265	3133
Meel:							
mais-	K.G.	414955	62433	321180	61.030		
tarwe- en rogge-	K.G.	522790	107.649	98185	24368		
Machinerieën voor fabrieksnijverheid	—		14.533		3892		
Machinerieën en materialen voor: telephoon en telegraaflijnen	—						
electrische verlichting	—		43.889		20.058		
~~tramwegen~~ Muziekinstrumenten	—		8543		35.757		
Meubelen	—		46.548		70.446		3987
Muilezels	stuks						
Metaalwaren, (geëmailleerd)	—		7715		6679		1944
D. O.			f: 12.353.333		f: 1.928.778		f: 589.822

EILAND *Aruba*. STAAT VAN DEN INVOER.

ARTIKELEN	Eenheid.	Uit het Buitenland.		Uit Curaçao.		Uit Nederland.	
		Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.
O. D.			f: 12.353.333		f: 1.928.778		f: 589.822
Olie: petroleum,	L.	53.924	6359	281.069	49.780		
gas,	1000 K. G.						
gasoline,	L.	466836	77.005	901489	243.403		
lijn-,	L.	11.132	5625	1397	1118	9572	4410
machine-,	L.						
motor-,	L.						
residu-,	1000 K. G.	F 4.808.288	84.145.052				
ruwe-,	1000 K. G.	F					
andere soorten,	L.	386.167	101.065	95435	52.783	11.729	6887
Paarden	stuks						
Parfumerieën	—		7067		28.369		
Piano's en Orgels	stuks	7	5601	5	4700		
Reuzel	K.G.	53.229	36536	16.154	14636	18.358	11.805
Rijst	K.G.	96.983	23.090	14.875	4463	53.013	11.621
Rijtuigen	stuks						
Rijwielen	stuks	80	4144	104	7110	42	2378
Motorrijwielen	"			4	2800		
Runderen	stuks	640	32455	259	20440		
Schapen	stuks	1153	5576				
Schoenen	paren	40.323	173.100	4827	17.846	918	1779
Sigaren	100 st.	355	2027	2150	14676	355	2027
Sigaretten	100 st.	62.095	59189	221.458	243.604		
Steenkolen	1000 K. G.	216	7252	69	2818		
Stijfsel	K.G.	1425	757	14.309	7763		
Suiker:							
bruine	K.G.	50.516	9792	167.257	41.048		
witte,	K.G.	119.520	26484	70.844	21.254		
Suikerbakkerswerk en Chocolade	—		30598		21.078		11.179
Tabak:							
bewerkt,	K.G.	1176	3035	13788	38.576	283	733
onbewerkt,	K.G.						
Teer, Pik en Harpuis	—		31		69		
Thee	K.G.	5721	14.678	216	648	1392	3443
Touw	K.G.	18.420	18.595	710	828	1740	1296
Uien	K.G.	37.433	7462	21000	9127	15.137	2443
D. O.			f: 97.155.908		f: 2.777.615		f: 649.823

EILAND *Aruba.* STAAT VAN DEN INVOER.

ARTIKELEN	Eenheid.	Uit het Buitenland.		Uit Curaçao.		Uit Nederland.	
		Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.
O. D.			f 97155908		f 2777615		f. 649823
Varkens	stuks	351	„ 5527				
Varkenskoppen en Spek	K.G.	11.379	„ 18.063	1472	„ 1124		
Veevoeder	—						
Verduurzaamde levensmiddelen	—		„ 277.236		„ 119.599		„ 18449
Verfwaren	K.G.	69.484	„ 56.020	6557	„ 6617	14.030	„ 7901
Visch:							
kabeljauw,	K.G.	7364	„ 4549	2806	„ 2361		
ander gezouten,	*dozijn*	1156	„ 7276	90	„ 900		
Vleesch:							
gedroogde,	stuks	318	„ 902				
gezouten,	K.G.	9592	„ 7459	7985	„ 6885		
Vruchten:							
versche,	—		„ 68.918		„ 16235		
geconfijte,	—		„ 31447		„ 3125		„ 695
Vruchtenjams	—		„ 6032		„ 802		„ 644
Wijn:							
mousseerende,	L.	1339	„ 3665	1457	„ 5828		
andere soorten,	L.	70616	„ 73535	13.916	„ 20270	657	„ 1000
Zakken, (ledige)	stuks			12.370	„ 5223		
Zeep	K.G.	50.360	„ 21.354	27317	„ 13660	27.353	„ 8743
Alle andere goederen	—		„ 556800		„ 541.067		„ 35161
TOTAAL			f 98294691		f 3521311		f. 722316

N. B. De invoer uit Nederland is begrepen zoowel in dien uit het buitenland, als in dien uit Curaçao.

No. .... Opgemaakt te *Aruba* den *19e Febr:* 19*29*.

De *Ontvanger.*

[signature]

EILAND Aruba

STAAT VAN DEN DOORVOER, over het Jaar 1928

ARTIKELEN.	Eenheid.	Hoeveelheid.	ARTIKELEN.	Eenheid.	Hoeveelheid.
Aardappelen	K.G.		Margarine	K.G.	
Aloëhars	K.G.		Meel, tarwe-, rogge- en mais-	K.G.	
Beschuit (in vaten)	K.G.		Olie, (petroleum)	K.G.	
Bier	K.G.	2.340	Prikkeldraad	K.G.	
Boonen en Erwten	K.G.		Piano's	K.G.	
Boter	K.G.		Reuzel	K.G.	
Cacao	K.G.		Rijst	K.G.	
Caoutchouc	K.G.		Rijtuigen en Auto's	K.G.	
Caret	K.G.		Rijwielen	K.G.	
Cement	K.G.		Rum	K.G.	
Chemicaliën	K.G.		Sigaren	K.G.	
Cognac en Whisky	K.G.	14.044	Sigaretten	K.G.	1.305
Copaiba	K.G.		Stearine	K.G.	
Dakpannen	K.G.		Steenkolen	1000 K.G.	
Dividivi	1000 K.G.		Stijfsel	K.G.	
Hooi	K.G.		Suiker: bruine	K.G.	32.300
Hout: timmer	K.G.		„ witte	K.G.	
„ andere soorten	1000 K.G.		Tabak	K.G.	400.
Huiden en Vellen	K.G.		Touw	K.G.	
IJzerwaren	K.G.		Uien	K.G.	
Jenever	K.G.	2522	Varkenskoppen en Spek	K.G.	
Kaas	K.G.		Visch, (kabeljauw)	K.G.	
Kinabast	K.G.		Vleesch, (gezouten)	K.G.	
Koffie	K.G.		Wijn	K.G.	1280.
Koper	K.G.		Wol	K.G.	
~~Leder, zool~~ Likeuren.	K.G.	48	Zeep	K.G.	
Mais	K.G.		Zout	K.G.	
Mangrovebast	1000 K.G.		Alle andere goederen	K.G.	100.135

No. .... Opgemaakt te Aruba den 19 Februari 1929

De Ontvanger.

[signature]

116

In-, Uit- en Doorvoer, No. 30.
1919.

EILAND *Aruba* STAAT VAN DEN UITVOER.

ARTIKELEN.	Eenheid.	Naar het Buitenland.		Naar ~~Nederland.~~ *Curaçao*	
		Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.
O. D.			f. 74.113.350		f. 895
Oudmetaal	K.G.				
Paarden	stuks			1	55
Petroleumresidu (*Stookolie*)	K.G.	400.107.646	6.801.830		
~~Phosphorzure kalk~~, (*Gasolie*)	~~1000~~ K.G.	12.534.620	438.711		
id. 1e klasse	M³.				
id. 2e klasse	M³.				
Pinda's	K.G.			10.875	2795
Schapevellen	K.G.	1697	506		
Sigaren (inlandsche)	stuks				
Steenkolen	1000 K.G.				
Uien en Sjalotten	K.G.				
Vee: geiten	stuks			1	5
„ runderen	stuks				
„ schapen	stuks			16	107
„ varkens	stuks			2	60
Visch: versche	–				
„ gezouten	*dozijn*			547	5632
Wol	K.G.			5095	1019
Zilver	gram				
Zout	K.G.				
Alle andere goederen	–		238.957		309.062
TOTAAL			f: 81.593.354		f: 319.630

N.B. De uitvoer naar Nederland is begrepen in dien naar het buitenland.

No. .... Opgemaakt te *Aruba* den *19e Februari* 19*29*.

De *Ontvanger*,

[signature]

117

EILAND *Aruba*

STAAT VAN DEN UITVOER, over het *Jaar* 19*28*.

ARTIKELEN.	Eenheid.	Naar het Buitenland.		Naar ~~Nederland~~ *Curaçao*	
		Hoeveelheid.	Waarde.	Hoeveelheid.	Waarde.
Aardappelen	K.G.				
Aloëhars	K.G.	262.762.	ƒ 135.047		
Alpargatas	dozijn				
Bataten	K.G.				
Boonen (inlandsche)	L.			4200	ƒ 855
Caret	K.G.				
Dividivi	1000 K.G.	87	4.902		
Ezels	stuks				
Geitevellen	K.G.	4.403	3853		
Goud	gram				
Hoeden, stroo-	dozijn	7.659	12.698		
Hout, hard- en verf-,	K.G.				
Houtskool	K.G.				
Huiden	K.G.	19.409	9087		
IJs	1000 K.G.				
Jams	K.G.			310	40
Kantwerk	–				
Katoen: gezuiverd	K.G.				
„ ongezuiverd	K.G.				
Katoenzaad	K.G.				
Likeur „Curaçao"	L.				
Limoensap	L.				
Mest	1000 K.G.	500	6000		
Olie, gasoline	L.	15.720.375	1.179.028		
„ petroleum	L.				
„ ruwe	~~L.~~ K.G.	457.870.605	72.762.735		
Oranjeschillen	K.G.				
D. O.			ƒ 74.113.350		ƒ 895

In-, Uit- en Doorvoer, No. 32
1919

34, VIIe Afdeeling

Onder het vele dat hier op dringende verbetering wacht, behoort het wegherstel wel tot een van het meest urgente. Het geheele wegennet zoowel in als buiten de hoofdplaats, verkeert in een zoodanigen deplorabelen toestand, dat aanzienlijke sommen zullen benoodigd zijn om daarin afdoende verbetering te brengen.

Het ontbreken van een gotenstelsel tot afvoer van het regenwater zoowel in de stad als op de buitenwegen en de zoo goed als algeheele afwezigheid eener verhardingslaag is oorzaak, dat het wegdek allerwege een aaneenschakeling van kuilen en plassen vormt, op talrijke plaatsen zóó diep, dat gedurende den regentijd het immer toenemende zware transport er groote belemmering van ondervindt. Bij zwaren regenval staan alle straten en pleinen regelmatig dagen lang bij groote gedeelten onder water. In de Klipstraat bevinden zich een drietal groote kuilen met modder gevuld, die een gevaar voor auto's opleveren. De bezoekers van de Roomsch Katholieke kerk werden gedurende den regen tijd belemmerd, tengevolge van inundatie van een uitgestrekt terrein in de nabijheid van die kerk gelegen. Ter rechter zijde van de Hendrikstraat bevindt zich een terrein-inzinking, gelegen tusschen een dubbele rij woningen, die voortdurend onder water staat en die met de overige poelen en plassen een broedplaats voor muskieten vormt. Het huidige groote aantal muskieten is geheel aan dien toestand te wijten.

De huizen, gelegen aan bovengemelde poel, werden bij overvloedigen regenval reeds eenige malen door het een uitweg zoekende water overstroomd, waardoor huisraad werd bedorven. Zooals reeds kort werd gereleveerd is het wegennet bovendien niet bestand tegen het steeds toenemende zware auto transport, tengevolge van het ontbreken van een doeltreffende verhardingslaag. De toestand is dan ook een zoodanige dat een groot deel van het vracht auto bedrijf doorloopend stil ligt, tengevolge van gebroken assen en veeren.

118

De manager van de Arend Petroleum maatschappij rapporteerde in vier dagen tijd het breken van 9 veeren en assen van vrachtauto's werkzaam in zijn bedrijf.

tengevolge van den slechten toestand der wegen, daarbij het dringende verzoek doende, het noodige te verrichten tot afdoende verbetering.

~~Van den toestand der wegen als [illegible] werd door den Opzichter een 6 tal fotografische opnamen gemaakt,~~ L ~~die [illegible] van [illegible] ingezetenen bij de [illegible], [illegible]~~

De toestand van de buitenwegen is precies dezelfde. ~~Het~~ D. K. m langs het traject Pontjesbaai - ~~[illegible]~~ Nicolaas-baai, waar ~~[illegible]~~ de emplacementen der Lago oil comp. zijn gevestigd, vereischt * momenteel per auto den tijd van 1¼ uur. ~~[illegible]~~ In den avond is deze weg op verscheidene plaatsen gevaarlijk en is dit dan ook de reden, zooals ~~[illegible]~~ door den manager van genoemde ~~comp.~~ maatschappij werd medegedeeld, dat ~~[illegible]~~ bezoekers aan de stad van daar uit 's avonds niet ~~mogelijk is~~ meer worden gebracht.

Van wegonderhoud kan dan ook hier niet meer worden gesproken. De werkzaamheden die moeten worden verricht vallen gedeeltelijk onder: zuiver wegherstel, gedeeltelijk onder aanleg van nieuwe wegen. ~~Zij~~ dulden geen ~~langer~~ uitstel. Naar schatting zal eene grondige ~~op~~ herstelling van het wegennet ƒ 700.000 vereischen.

Hoe langer met de voorziening hiervan wordt gewacht, hoe meer het alles zal gaan kosten en hoe ~~grooter~~ meer de ontevredenheid zal toenemen bij de ingezetenen ~~[illegible]~~ en ~~maatschappij~~ de hier gevestigde maatschappijen die met ergernis en ~~[illegible]~~ klimmende ontevredenheid naar verbetering ~~[illegible]~~ hunkeren ~~[illegible]~~ immer verslechterenden toestand, ~~die [illegible]~~ ~~[illegible], [illegible]~~ uitzien

L ~~met de gedoogtheid die ter verduidelijking van de toestand~~ hierbij ~~[illegible]~~ te leveren ~~doch~~.

Het op de begrooting opgebrachte bedrag van ƒ200.000 is ~~[illegible]~~ te specificeeren in de onderstaande posten:

Post	Bedrag
1 steenbreker	ƒ 21000.-
1 wegwals	11000.-
1 ~~brug~~ over de rooi Spon Jenni	14000.- *
1 brug over de rooi Poeki ~~[illegible]~~	18000.- *
voortgezette verbetering van het wegennet ter hoofdplaats	55.000.-
gedeeltelijke aanleg van een riolenstelsel ter hoofdplaats	20.000.-
gedeeltelijke verbetering groote weg ~~de~~ Oranjestad St Nicolaas	50.000.-
verbetering weg naar de Arend petroleum mij.	10000.-
	200000

N.B.
* Tot op heden ~~hebben deze~~ bestaat op deze punten nog geen overgang. ~~niet~~ In den regentijd wordt het verkeer door het neerstroomende water herhaaldelijk ~~[illegible]~~ gestremd.